

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2023/695**(2023. gada 27. marts),****ar ko nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK (Putnu direktīva) 12. pantā minēto formātu, kādā ziņot par savvaļas putnu sugu stāvokli un tendencēm***(izziņots ar dokumenta numuru C(2023) 1889)*

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 12. panta 1. punkta otro daļu,

tā kā:

- (1) Direktīvas 2009/147/EK 12. panta 1. punkts dalībvalstīm prasa ik pēc sešiem gadiem Komisijai nosūtīt ziņojumu par pasākumiem, ko tās īstenojušas saskaņā ar minēto direktīvu, un par šo pasākumu galveno ietekmi.
- (2) Ziņojumā it īpaši jāiekļauj informācija par Direktīvas 2009/147/EK aizsargāto savvaļas putnu sugu stāvokli un tendencēm, par minēto sugu apdraudējumiem un tās ietekmējošajiem slodzes faktoriem, par minēto sugu labā veiktajiem saglabāšanas pasākumiem un par to, kā īpaši aizsargājamo teritoriju tīkls sekmē direktīvas 2. pantā noteikto mērķu sasniegšanu.
- (3) Minētā ziņojuma formāts jāaskaņo ar Padomes Direktīvas 92/43/EEK ⁽²⁾ 17. panta 1. punktā minētā ziņojuma formātu.
- (4) Dokumenti, kas uzlabo ziņojuma formāta izmantošanas konsekveni visā Savienībā, to vidū kodu saraksti, tehniskie norādījumi un informācijas nosūtīšanai izmantojamo datņu formāts, dalībvalstīm ir pieejami Eiropas Vides aģentūras uzturētajā 12. panta tiešsaistes uzziņu portālā.
- (5) Šajā lēmumā noteiktie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi Tehniskā un zinātniskā progresa ieviešanas komiteja, kura izveidota, ievērojot Direktīvas 2009/147/EK 16. panta 1. punktu,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ziņojuma formāts, kas minēts Direktīvas 2009/147/EK 12. panta 1. punktā, ir izklāstīts šā lēmuma pielikumā.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2023. gada 27. martā

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Virginijus SINKEVIČIUS

⁽¹⁾ OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.

⁽²⁾ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).

PIELIKUMS

DIREKTĪVAS 2009/147/EK (PUTNU DIREKTĪVA) 12. PANTĀ PAREDZĒTAIS ZIŅOJUMA FORMĀTS

12. pantā paredzētajam ziņojuma formātam ir divas galvenās daļas:

- A daļā dotais formāts ļauj pārskata veidā vispārīgi aprakstīt Direktīvas 2009/147/EK īstenošanu un tās satvarā veiktos vispārīgos pasākumus,
- B daļā dotais formāts paredzēts, lai ziņotu par konkrētu putnu sugu stāvokli un tendencēm, arī par sugu ietekmējošajiem slodzes faktoriem, saglabāšanas pasākumiem un īpaši aizsargājamo teritoriju nodrošināto aptvērumu.

Ziņojuma formātu pielieto saskaņā ar skaidrojošajiem norādījumiem. Vēl sīkākus norādījumus var atrast tiešsaistē, t. s. 12. panta uzziņu portālā.

12. pantā paredzētais ziņojuma formāts un tā galvenās iedaļas

A daļa. Pārskata ziņojuma formāts	
1. Galvenie sasniegumi Direktīvas 2009/147/EK izpildē	Šī iedaļa attiecas uz dalībvalsti kopumā un ir jāaizpilda tikai vienu reizi.
2. Avoti, no kuriem var iegūt vispārīgu informāciju par Direktīvas 2009/147/EK īstenošanu	
3. Pētījumi un cita veida darbs, ko prasa putnu populāciju aizsargāšana, pārvaldīšana un ilgtspējīga izmantošana (Direktīvas 2009/147/EK 10. pants)	
4. Svešzemju putnu sugas (Direktīvas 2009/147/EK 11. pants)	
B daļa. Putnu sugu stāvokļa un tendenču ziņojuma formāts	
1. Informācija par sugu	Šī iedaļa jāaizpilda par katru dalībvalstij aktuālo putnu sugu. Tas darāms saskaņā ar skaidrojošajiem norādījumiem un attiecīgajiem 12. panta uzziņu portālā dotajiem kontrolsarakstiem.
2. Sezona	
3. Populācijas lielums	
4. Populācijas tendence	
5. Ligzdošanas izplatības apgabala karte un platība	
6. Ligzdošanas izplatības apgabala tendence	
7. Galvenie slodzes faktori un apdraudējumi	
8. Saglabāšanas pasākumi	
9. <i>Natura 2000</i> (īpaši aizsargājamo teritoriju jeb ĪAT) nodrošinātais aptvērumu	
10. Ar starptautiskiem sugas aizsardzības plāniem (<i>Species Action Plans</i> jeb <i>SAP</i>), pārvaldības plāniem (<i>Management Plans</i> jeb <i>MP</i>) un īsām pārvaldības nostādņēm (<i>Brief Management Statements</i> jeb <i>BMS</i>) saistītā darba sekmes	
11. Informācija par Direktīvas 2009/147/EK II pielikumā minētajām sugām	

A DAĻA. PĀRSKATA ZIŅOJUMA FORMĀTS

Dalībvalsts	Izmanto kodu no uzziņu portālā publicētā saraksta.
--------------------	--

1. Galvenie sasniegumi Direktīvas 2009/147/EK izpildē

Brīvas formas teksts

— Galvenie sasniegumi

Īss apraksts par to, kādi pārskata periodā bijuši galvenie ar Direktīvas 2009/147/EK izpildi saistītie sasniegumi. Sevišķa uzmanība pievēršama ĪAT tīklam.

— Veiksmes stāsta piemērs

Īss vismaz viena veiksmes stāsta apraksts (ja tāds stāsts ir). Tas var būt par jebkuru savvaļas putnu sugu, kura pārskata periodā uzrādījusi reālu uzlabojumu, t. i. kuras (ligzdojošā vai ziemojošā) populācija īstermiņā neatkarīgi no ilgtermiņa tendences ir pieaugusi vai kuras populācijas lielums īstermiņā pretēji ilgtermiņā vērojamam panīkumam kļuvis stabils vai svārstīgs.

Aprakstītajam uzlabojumam vajadzētu būt saglabāšanas pasākuma rezultātam un attiekties uz kārtējo pārskata periodu, tomēr drīkst iekļaut arī pasākumus, kas iesākti pirms tam.

Ja dalībvalsts vēlas pievienot papildu dokumentus, kas šeit nav prasīti, šajā iedaļā dotās atbildes noslēgumā jānorāda katra pielikuma temats un datnes nosaukums. Attiecīgās datnes kopā ar pārējām šā ziņojuma daļām augšupielādē ar EVA ziņošanas mehānisma palīdzību. Ja iespējams, pievieno tulkojumu angļu valodā.

1.1. Teksts valsts valodā	Ne vairāk kā 2–3 lappuses.
1.2. Tulkojums angļu valodā	Nav obligāts
1.3. Veiksmes stāsta galvenās (pa)sugas nosaukums, kods un sezona	a) putnu sugas kods un nosaukums b) sezona

2. Avoti, no kuriem var iegūt vispārīgu informāciju par Direktīvas 2009/147/EK īstenošanu

Pievieno tīmekļa saiti uz valsts līmeņa informācijas avotiem, kur pieprasītā informācija atrodama, vai apraksta, kā šādai informācijai var piekļūt.

2.1. Vispārīga informācija par Direktīvu 2009/147/EK	URL/teksts
2.2. Informācija par Natura 2000 (īpaši aizsargājamo teritoriju jeb ĪAT) tīklu	URL/teksts
2.3. Monitoringa shēmas (Direktīvas 2009/147/EK 4. panta 1. punkts un 10. pants)	URL/teksts
2.4. Sugu aizsardzība (Direktīvas 2009/147/EK 5.–8. pants)	URL/teksts
2.5. Direktīvas transponēšana (tiesību akti)	URL/teksts

3. Pētījumi un cita veida darbs, ko prasa putnu populāciju aizsargāšana, pārvaldīšana un ilgtspējīga izmantošana (Direktīvas 2009/147/EK 10. pants)

Zemāk norāda jaunākās aktivitātes. Citu relevantu informāciju par 10. panta īstenošanu var brīvas formas tekstā sniegt 1. iedaļā "Galvenie sasniegumi".

3.1. Nacionālais putnu atlants	
3.1.1. Nosaukums	
3.1.2. Publicēšanas gads	
3.1.3. Tīmekļa saite un/vai bibliogrāfiska atsauce	URL/teksts
3.2. Nacionālais putnu monitoringa pārskats	
Ja publicēts vairāk nekā viens pārskats, 3.2.1.–3.2.3. lauku aizpilda ikreiz no jauna.	
3.2.1. Nosaukums (vai tā analogs) un īss apraksts	Aptvertās sugas, galvenie rezultāti u. c.
3.2.2. Publicēšanas gads	
3.2.3. Tīmekļa saite un/vai bibliogrāfiska atsauce	URL/teksts
3.3. Nacionālā putnu sarkanā grāmata	
3.3.1. Nosaukums	
3.3.2. Publicēšanas gads	
3.3.3. Tīmekļa saite un/vai bibliogrāfiska atsauce	URL/teksts
3.4. Citas ES mērogā aktuālas publikācijas (piemēram, nacionālais rīcības pārskats par apdraudētajām sugām)	
Ja publikāciju ir vairāk nekā viena, 3.4.1.–3.4.3. lauku aizpilda ikreiz no jauna. Var norādīt ne vairāk kā 10 publikācijas.	
3.4.1. Nosaukums (vai tā analogs) un īss apraksts	Aptvertās sugas, galvenie rezultāti u. c.
3.4.2. Publicēšanas gads	
3.4.3. Tīmekļa saite un/vai bibliogrāfiska atsauce	URL/teksts

4. Svešzemju putnu sugas (Direktīvas 2009/147/EK 11. pants)

Norāda pārskata perioda laikā introducētas putnu sugas, kas Eiropā esošajā dalībvalstu teritorijā nav dabiski sastopamas savvaļā. Par katru ziņoto sugu 4.1.–4.5. lauku pēc vajadzības aizpilda no jauna.

4.1. Sugas zinātniskais nosaukums	
4.2. Apakšsugas līmeņa vienība	Attiecīgā gadījumā
4.3. Introdūcšanu atļāvušā juridiskā lēmuma galvenais saturs	Brīvas formas teksts. Norāda pamatojumu, īpatņu skaitu un atļaujas derīguma termiņu.
4.4. Apspriešanās ar Komisiju	Datums
4.5. Papildu informācija	Cita aktuāla informācija, kas papildina 4.1.–4.4. laukā prasītos datus. Brīvas formas teksts
	Nav obligāta

B DAĻA. PUTNU SUGU STĀVOKĻA UN TENDENČU ZIŅOJUMA FORMĀTS

1. Informācija par sugu		
1.1. Dalībvalsts	Izmanto kodu no uzziņu portālā publicētā saraksta.	
1.2. Sugas kods	Kodu ņem no uzziņu portālā publicētā putnu sugu kontrolsaraksta.	
1.3. EURING kods	Kodu ņem no uzziņu portālā publicētā putnu sugu kontrolsaraksta.	
1.4. Sugas zinātniskais nosaukums	Nosaukumu ņem no uzziņu portālā publicētā putnu sugu kontrolsaraksta.	
1.5. Apakšsugas līmeņa populācija	Norāda attiecīgā gadījumā (saskanīgi ar uzziņu portālā publicēto putnu sugu kontrolsarakstu).	
1.6. Alternatīvais sugas zinātniskais nosaukums Nav obligāts	Valsts līmenī izmantotais zinātniskais nosaukums, ja tas nav jau norādīts 1.4. laukā.	
1.7. Vispārpieņemtais nosaukums Nav obligāts	Nosaukums valsts valodā.	
2. Sezona		
2.1. Sezona	Norāda, kurā sezonā šeit ziņotie dati ievākti. Izvēlas no putnu sugu kontrolsarakstā norādītajām (t. i., ligzdošanas, ziemošanas vai caurceļošanas) sezonām.	
2.2. Pirmreizēja ziņošana	Norāda, vai par konkrēto sugu tiek ziņots pirmo reizi (izņemot gadījumus, kad ziņošana starplaikā mainījies sugas nosaukums vai kods). ☐ JĀ ☐ NĒ	
2.3. Papildu informācija	Norāda pirmreizējās ziņošanas kontekstu. Cita papildu informācija nav obligāta.	
3. Populācijas lielums		
3.1. Gads vai periods	Gads vai periods, kurā populācijas lielums novērtēts iepriekšējo reizi.	
3.2. Populācijas lielums	a) vienība	Ligzdojoši pāri / īpatņi / cita vienība (saskanīgi ar uzziņu portālā publicēto putnu sugu kontrolsarakstu).
	b) minimālā vērtība	Skaitis (bez noapaļošanas). Norāda intervālu (b, c) un/vai labāko atsevišķo vērtību (d).
	c) maksimālā vērtība	Skaitis (bez noapaļošanas). Norāda intervālu (b, c) un/vai labāko atsevišķo vērtību (d).
	d) labākā atsevišķā vērtība	Skaitis (bez noapaļošanas). Norāda intervālu (b, c) un/vai labāko atsevišķo vērtību (d).
3.3. Aplēses veids	Labākā iespējamā aplēse / vairākgadu vidējā vērtība / 95 % ticamības intervāls / minimums	
3.4. Populācijas lieluma noteikšanas metode	Izraugās vienu no šīm metodēm: a) veikta pilnīga uzskaitē vai statistiski robusta aplēse b) aplēsts, galvenokārt ekstrapolējot no ierobežota datu apjoma c) aplēsts, vadoties galvenokārt pēc eksperta atzinuma, kuru pamato ļoti ierobežots datu apjoms d) datu nepietiek / datu nav	
3.5. Avoti	Norāda bibliogrāfiskas atsauces, saites uz tīmekļa vietnēm, ekspertu kontaktinformāciju u. c. Brīvas formas teksts	

3.6. Kopš iepriekšējā ziņojuma notikušās pārmaiņas un to cēloņi	<p>Vai salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu ir notikušas kādas pārmaiņas? Ja atbildēts ar "jā", b)–f) laukā var atzīmēt vairāk nekā vienu atbildi.</p> <p>a) nē, pārmaiņu nav b) jā, patiesas pārmaiņas c) jā, jo uzlabojusās zināšanas / ir pieejami precīzāki dati d) jā, jo izmantota cita metode e) jā, bet pārmaiņu raksturs nav skaidrs f) jā, bet pārmaiņu cēloņi ir citi</p>	
3.7. Papildu informācija <i>Nav obligāta</i>	<p>Cita aktuāla informācija, kas papildina 3.1.–3.6. laukā prasītos datus. Brīvas formas teksts</p>	
4. Populācijas tendence		
4.1. Īstermiņa (pēdējo 12 gadu) tendence		
4.1.1. Īstermiņa tendences periods	<p>Slīdošs 12 gadu laikposms vai periods, kas ir tam pēc iespējas tuvāks. 2019.–2024. gada pārskata periodā, piemēram, tas būtu 2013.–2024. gads.</p>	
4.1.2. Īstermiņa tendences virziens	<p>Populācijas tendence ir (izvēlas vienu):</p> <p>a) stabila b) svārstīga c) augoša d) dilstoša e) neskaidra f) nezināma</p>	
4.1.3. Īstermiņa tendences relatīvais svarīgums	a) minimālā vērtība	<p>Procentuālās izmaiņas, kas notikušas 4.1.1. laukā norādītajā periodā. Norāda intervālu (a, b) un/vai labāko atsevišķo vērtību (c).</p>
	b) maksimālā vērtība	<p>Procentuālās izmaiņas, kas notikušas 4.1.1. laukā norādītajā periodā. Norāda intervālu (a, b) un/vai labāko atsevišķo vērtību (c).</p>
	c) labākā atsevišķā vērtība	<p>Procentuālās izmaiņas, kas notikušas 4.1.1. laukā norādītajā periodā. Norāda intervālu (a, b) un/vai labāko atsevišķo vērtību (c).</p>
4.1.4. Īstermiņa tendences noteikšanas metode	<p>Izraugās vienu no šīm metodēm:</p> <p>a) veikta pilnīga uzskaitē vai statistiski robusta aplēse b) aplēsts, galvenokārt ekstrapolējot no ierobežota datu apjoma c) aplēsts, vadoties galvenokārt pēc eksperta atzinuma, kuru pamato ļoti ierobežots datu apjoms d) datu nepietiek / datu nav</p>	
4.1.5. Avoti	<p>Norāda bibliogrāfiskas atsauces, saites uz tīmekļa vietnēm, ekspertu kontaktinformāciju u. c. Brīvas formas teksts.</p>	
4.2. Ilgtermiņa tendence (kopš aptuveni 1980. gada)		
4.2.1. Ilgtermiņa tendences periods	<p>Periods no aptuveni 1980. gada līdz pārskata perioda beigām.</p>	
4.2.2. Ilgtermiņa tendences virziens	<p>Populācijas tendence ir (izvēlas vienu):</p> <p>a) stabila b) svārstīga c) augoša d) dilstoša e) neskaidra f) nezināma</p>	

4.2.3. Ilgtermiņa tendences relatīvais svarīgums	a) minimālā vērtība	Procentuālās izmaiņas, kas notikušas 4.2.1. laukā norādītajā periodā. Norāda intervālu (a, b) un/vai labāko atsevišķo vērtību (c).
	b) maksimālā vērtība	Procentuālās izmaiņas, kas notikušas 4.2.1. laukā norādītajā periodā. Norāda intervālu (a, b) un/vai labāko atsevišķo vērtību (c).
	c) labākā atsevišķā vērtība	Procentuālās izmaiņas, kas notikušas 4.2.1. laukā norādītajā periodā. Norāda intervālu (a, b) un/vai labāko atsevišķo vērtību (c).
4.2.4. Ilgtermiņa tendences noteikšanas metode	Izraugās vienu no šīm metodēm: a) veikta pilnīga uzskaitē vai statistiski robusta aplēse b) aplēsts, galvenokārt ekstrapolējot no ierobežota datu apjoma c) aplēsts, vadoties galvenokārt pēc eksperta atzinuma, kuru pamato ļoti ierobežots datu apjoms d) datu nepietiek / datu nav	
4.2.5. Avoti	Norāda bibliogrāfiskas atsauces, saites uz tīmekļa vietnēm, ekspertu kontaktinformāciju u. c. Brīvas formas teksts	
4.3. Papildu informācija Nav obligāta	Cita aktuāla informācija, kas papildina 4.1. un 4.2. laukā prasītos datus. Brīvas formas teksts	

5. Ligzdošanas izplatības apgabala karte un platība

5.1. Sensitīvas sugas	Sniegtā telpiskā informācija ir par sugu (vai apakšsugas līmeņa populāciju), kas uzskatāma par sensitīvu. ☐ JĀ ☐ NĒ	
5.2. Gads vai periods	Gads vai periods, kurā ligzdošanas izplatība novērtēta iepriekšējo reizi.	
5.3. Ligzdošanas izplatības apgabala karte	Iesniedz karti un attiecīgos metadatus. Ievēro skaidrojošajos norādījumos dotās tehniskās specifikācijas. Sugas izplatības uzskaites standarts ir 10 × 10 km ETRS 89 koordinātu tīkla šūnas, LAEA (EPSG:3035) projekcija.	
5.4. Ligzdošanas izplatības apgabala platība	Ligzdošanas izplatības apgabala kopējā platība, izteikta km ² .	
5.5. Ligzdošanas izplatības noteikšanas metode	Izraugās vienu no šīm metodēm: a) veikta pilnīga uzskaitē vai statistiski robusta aplēse b) aplēsts, galvenokārt ekstrapolējot no ierobežota datu apjoma c) aplēsts, vadoties galvenokārt pēc eksperta atzinuma, kuru pamato ļoti ierobežots datu apjoms d) datu nepietiek / datu nav	
5.6. Papildu kartes Nav obligātas	Daļībvalsts var iesniegt papildu karti, kura atšķiras no 5.3. lauka standarta, un/vai areāla karti.	
5.7. Avoti	Norāda bibliogrāfiskas atsauces, saites uz tīmekļa vietnēm, ekspertu kontaktinformāciju u. c.	
5.8. Papildu informācija Nav obligāta	Cita aktuāla informācija, kas papildina 5.1.–5.7. laukā prasītos datus. Brīvas formas teksts	

6. Ligzdošanas izplatības apgabala tendence

6.1. Īstermiņa (pēdējo 12 gadu) tendence

6.1.1. Īstermiņa tendences periods	Slīdošs 12 gadu laikposms vai periods, kas ir tam pēc iespējas tuvāks. 2019.–2024. gada pārskata periodā, piemēram, tas būtu 2013.–2024. gads.	
6.1.2. Īstermiņa tendences virziens	Izplatības tendence ir (izvēlas vienu): a) stabila b) svārstīga c) augoša d) dilstoša e) neskaidra f) nezināma	
6.1.3. Īstermiņa tendences relatīvais svarīgums	a) minimālā vērtība	Procentuālās izmaiņas, kas notikušas 6.1.1. laukā norādītajā periodā. Norāda intervālu (a, b) un/vai labāko atsevišķo vērtību (c).
	b) maksimālā vērtība	Procentuālās izmaiņas, kas notikušas 6.1.1. laukā norādītajā periodā. Norāda intervālu (a, b) un/vai labāko atsevišķo vērtību (c).
	c) labākā atsevišķā vērtība	Procentuālās izmaiņas, kas notikušas 6.1.1. laukā norādītajā periodā. Norāda intervālu (a, b) un/vai labāko atsevišķo vērtību (c).
6.1.4. Īstermiņa tendences noteikšanas metode	Izraugās vienu no šīm metodēm: a) veikta pilnīga uzskaitē vai statistiski robusta aplēse b) aplēsts, galvenokārt ekstrapolējot no ierobežota datu apjoma c) aplēsts, vadoties galvenokārt pēc eksperta atzinuma, kuru pamato ļoti ierobežots datu apjoms d) datu nepietiek / datu nav	
6.1.5. Avoti	Norāda bibliogrāfiskas atsauces, saites uz tīmekļa vietnēm, ekspertu kontaktinformāciju u. c. Brīvas formas teksts	

6.2. Ilgtermiņa tendence (kopš aptuveni 1980. gada)

6.2.1. Ilgtermiņa tendences periods	Periods no aptuveni 1980. gada līdz pārskata perioda beigām.	
6.2.2. Ilgtermiņa tendences virziens	Izplatības tendence ir (izvēlas vienu): a) stabila b) svārstīga c) augoša d) dilstoša e) neskaidra f) nezināma	
6.2.3. Ilgtermiņa tendences relatīvais svarīgums	a) minimālā vērtība	Procentuālās izmaiņas, kas notikušas 6.2.1. laukā norādītajā periodā. Norāda intervālu (a, b) un/vai labāko atsevišķo vērtību (c).
	b) maksimālā vērtība	Procentuālās izmaiņas, kas notikušas 6.2.1. laukā norādītajā periodā. Norāda intervālu (a, b) un/vai labāko atsevišķo vērtību (c).
	c) labākā atsevišķā vērtība	Procentuālās izmaiņas, kas notikušas 6.2.1. laukā norādītajā periodā. Norāda intervālu (a, b) un/vai labāko atsevišķo vērtību (c).
6.2.4. Ilgtermiņa tendences noteikšanas metode	Izraugās vienu no šīm metodēm: a) veikta pilnīga uzskaitē vai statistiski robusta aplēse b) aplēsts, galvenokārt ekstrapolējot no ierobežota datu apjoma c) aplēsts, vadoties galvenokārt pēc eksperta atzinuma, kuru pamato ļoti ierobežots datu apjoms d) datu nepietiek / datu nav	

6.2.5. Avoti	Norāda bibliogrāfiskas atsauces, saites uz tīmekļa vietnēm, ekspertu kontaktinformāciju u. c. Brīvas formas teksts
6.3. Papildu informācija Nav obligāta	Cita aktuāla informācija, kas papildina 6.1. un 6.2. laukā prasītos datus. Brīvas formas teksts
7. Galvenie slodzes faktori un apdraudējumi	
7.1. Slodzes faktoru iezīmes	
a) slodzes faktori	Norāda ne vairāk kā 20 slodzes faktoros. Izmanto uzzīņu portālā publicēto kodu sarakstu un par katru slodzes faktoru aizpilda b)–g) lauku.
b) laiks	☐ izpaužas kādreiz, tagad (pasākumu ietekmē) vairs ne ☐ izpaužas pašlaik ☐ izpaužas pašlaik un, domājams, izpaudīsies arī vēlāk ☐ izpaudīsies vēlāk
c) tvērums (cik liela populācijas daļa skarta)	Aizpilda, ja atbildēts "izpaužas pašlaik" un "izpaužas pašlaik un, domājams, izpaudīsies arī vēlāk". ☐ visa populācija (>90 %) ☐ populācijas vairākums (50–90 %) ☐ populācijas mazākums (<50 %)
d) iespaids (uz populāciju vai sugas dzīvotni)	Aizpilda, ja atbildēts "izpaužas pašlaik" un "izpaužas pašlaik un, domājams, izpaudīsies arī vēlāk". ☐ liels iespaids ☐ vidēji liels iespaids ☐ mazs iespaids
e) vieta (kurā slodzes faktors izpaužas visvairāk)	☐ dalībvalsts teritorijā ☐ citviet ES ☐ ārpus ES ☐ gan ES, gan ārpus tās ☐ nav zināma
f) invazīvas svešzemju sugas, kas rada bažas Savienībai	Norāda, ja atlasīts slodzes faktors "Invazīvas svešzemju sugas, kas rada bažas Savienībai". Sugu ņem no attiecīgā sugu saraksta (sk. 12. panta uzzīņu portālu).
g) citas invazīvas svešzemju sugas Nav obligātas	Norāda, ja atlasīts slodzes faktors "Citas invazīvas svešzemju sugas, kuras nav tās, kas rada bažas Savienībai". Sugu ņem no EASIN datubāzes (sk. 12. panta uzzīņu portālu).
7.2. Noteikšanas metodes Nav obligātas	Izraugās vienu no šīm metodēm: a) veikta pilnīga uzskaitē vai statistiski robusta aplēse b) aplēsts, galvenokārt ekstrapolējot no ierobežota datu apjoma c) aplēsts, vadoties galvenokārt pēc eksperta atzinuma, kuru pamato ļoti ierobežots datu apjoms d) datu nepietiek / datu nav
7.3. Informācijas avoti Nav obligāti	Ja pieejami, norāda informācijas avotus (URL, metadati), kas liecina par slodzes faktora esību.
7.4. Papildu informācija Nav obligāta	Cita aktuāla informācija, kas papildina 7.1. laukā prasītos datus. Brīvas formas teksts

8. Saglabāšanas pasākumi

8.1. Stāvoklis ar pasākumiem	<p>Vai pasākumi ir vajadzīgi?</p> <p>☐ JĀ ☐ NĒ</p> <p>Ja atbildēts ar "jā", norāda, kāds ir pašreizējais stāvoklis (izvēlas tikai vienu variantu):</p> <p>a) pasākumi ir apzināti, bet vēl nav veikti b) pasākumi ir vajadzīgi, bet nav skaidrs, kādi c) ir veikta daļa apzināto pasākumu d) ir veikta lielākā daļa apzināto pasākumu vai visi apzinātie pasākumi</p>
8.2. Veikto pasākumu tvērums	<p>Norāda, ja 8.1. iedaļā atzīmēta atbilde "c) ir veikta daļa apzināto pasākumu" vai "d) ir veikta lielākā daļa apzināto pasākumu vai visi apzinātie pasākumi".</p> <p>Veiktie pasākumi ietekmē (izvēlas tikai vienu variantu):</p> <p>a) <50 % b) 50–90 % vai c) >90 %</p> <p>populācijas.</p>
8.3. Veikto pasākumu galvenais mērķis	<p>A. Norāda veikto pasākumu galveno mērķi vai mērķus:</p> <p>a) saglabāt sugas pašreizējo izplatību, populāciju un/vai dzīvotni b) paplašināt sugas pašreizējo izplatību c) palielināt populāciju un/vai uzlabot populācijas dinamiku (uzlabot ligzdošanas sekmīgumu, samazināt mirstību, uzlabot vecumsastāvu vai dzimumsastāvu) d) atjaunot sugas dzīvotni</p> <p>B. Ja iepriekš atzīmēts vairāk nekā viens variants, šeit norāda galveno (primāro) mērķi (t. i., izvēlas tikai vienu variantu): saglabāt esošo stāvokli / paplašināt areālu / palielināt, uzlabot populāciju / atjaunot sugas dzīvotni</p>
8.4. Pasākumu veikšanas vieta	<p>Norāda veikto pasākumu vietu (izvēlas tikai vienu variantu):</p> <p>a) tikai Natura 2000 tīkla teritorijā b) gan Natura 2000 tīkla teritorijā, gan ārpus tās c) tikai ārpus Natura 2000 tīkla teritorijas</p>
8.5. Pasākumu iedarbība (kad pasākumi sāk slodzes faktoru neitralizēt un dot labvēlīgu ietekmi)	<p>(Par galveno mērķi, kas norādīts 8.3. laukā) atzīmē, kad pasākumu iedarbība varētu izpausties (izvēlas tikai vienu variantu):</p> <p>a) īsā termiņā (pašreizējā pārskata periodā, t. i., 2019.–2024. gadā) b) vidēji ilgā termiņā (nākamā divu pārskata periodu laikā, t. i., 2025.–2036. gadā) c) ilgā termiņā (t. i., pēc 2036. gada)</p>
8.6. Galveno saglabāšanas pasākumu saraksts	<p>Norāda ne vairāk kā 20 pasākumus. Izmanto 12. panta uzzīņu portālā publicēto kodu sarakstu.</p>
8.7. Papildu informācija Nav obligāta	<p>Cita aktuāla informācija, kas papildina 8.1.–8.6. laukā prasītos datus. Brīvas formas teksts</p>

9. Natura 2000 (īpaši aizsargājamo teritoriju jeb ĪAT) nodrošinātais aptvērums

Ziņojams par visām Direktīvas 2009/147/EK I pielikumā iekļautajām un neiekļautajām sugām, kuras ir īpaši aizsargājamas teritorijas (ĪAT) mehānisma iedarbinātājas sugas (izmanto uzziņu portālā publicēto putnu sugu kontrolsarakstu).

9.1. Populācijas lielums Natura 2000 (īpaši aizsargājamo teritoriju jeb ĪAT) tīklā (valsts mērogā; ietver visas ĪAT, kurās suga sastopama)	a) vienība	Izmanto to pašu vienību, kas norādīta 3.2.a) laukā.
	b) minimālā vērtība	Skaitis (bez noapaļošanas). Norāda intervālu (b, c) un/vai labāko atsevišķo vērtību (d).
	c) maksimālā vērtība	Skaitis (bez noapaļošanas). Norāda intervālu (b, c) un/vai labāko atsevišķo vērtību (d).
	d) labākā atsevišķā vērtība	Skaitis (bez noapaļošanas). Norāda intervālu (b, c) un/vai labāko atsevišķo vērtību (d).
9.2. Aplēses veids	Labākā iespējamā aplēse / vairākgadu vidējā vērtība / 95 % ticamības intervāls / aplēstais minimums	
9.3. Tīkla teritorijā esošās populācijas lieluma noteikšanas metode	Izraugās vienu no šīm metodēm: a) veikta pilnīga uzskaitē vai statistiski robusta aplēse b) aplēsts, galvenokārt ekstrapolējot no ierobežota datu apjoma c) aplēsts, vadoties galvenokārt pēc eksperta atzinuma, kuru pamato ļoti ierobežots datu apjoms d) datu nepietiek / datu nav	
9.4. Tīkla teritorijā esošās populācijas lieluma īstermiņa tendences virziens	Populācijas lieluma īstermiņa tendence tīkla teritorijā periodā, kas norādīts 4.1.1. laukā. Populācijas tendence ir (izvēlas vienu): a) stabila b) svārstīga c) augoša d) dilstoša e) neskaidra f) nezināma	
9.5. Tīkla teritorijā esošās populācijas lieluma īstermiņa tendences noteikšanas metode	Izraugās vienu no šīm metodēm: a) veikta pilnīga uzskaitē vai statistiski robusta aplēse b) aplēsts, galvenokārt ekstrapolējot no ierobežota datu apjoma c) aplēsts, vadoties galvenokārt pēc eksperta atzinuma, kuru pamato ļoti ierobežots datu apjoms d) datu nepietiek / datu nav	
9.6. Papildu informācija Nav obligāta	Cita aktuāla informācija, kas papildina 9.1.–9.5. laukā prasītos datus. Brīvas formas teksts	

10. Ar starptautiskiem sugas aizsardzības plāniem (Species Action Plans jeb SAP), pārvaldības plāniem (Management Plans jeb MP) un īsām pārvaldības nostādnēm (Brief Management Statements jeb BMS) saistītā darba sekmes

Norāda sugas/pasugas līmenī.

10.1. Starptautiskā plāna veids	SAP/MP/BMS (izmanto uzziņu portālā publicēto sarakstu ar sugām, kurām ir SAP/MP/BMS. Var atzīmēt vairākus plānus)
10.2. Vai ir pieņemts ar starptautisku sugas aizsardzības plānu (SAP), pārvaldības plānu (MP) vai īsām pārvaldības nostādnēm (BMS) saistīts nacionālais plāns?	☐ JĀ ☐ NĒ

10.3. Pasaules līmenī apdraudēto sugu aizsardzības labā pieņemto sugas aizsardzības plānu (SAP) iedarbīguma novērtējums	Skaitliskuma un areāla izteiksmē sugas stāvoklis valsts mērogā (izvēlas tikai vienu variantu): a) virzās uz plāna virsmērķi/mērķiem b) ir bez izmaiņām c) turpina attālināties no plāna virsmērķa/mērķiem
10.4. Nedrošā saglabāšanās stāvoklī esošu medijamo sugu pārvaldības plānu (MP) iedarbīguma novērtējums	Skaitliskuma un areāla izteiksmē sugas stāvoklis valsts mērogā (izvēlas tikai vienu variantu): a) uzlabojas b) ir bez izmaiņām c) turpina pasliktināties
10.5. Sīkākas informācijas avoti	Tīmekļa saites (piemēram, uz nacionālo plānu), publicētie ziņojumi u. c. Brīvas formas teksts

11. Ar Direktīvas 2009/147/EK II pielikuma sugām saistītā informācija

Norāda sugas/pasugas līmeni.

11.1. Vai šī suga jūsu valstī ir medijama?	Vai šī suga jūsu valstī ir medijama? ☐ JĀ ☐ NĒ Ja atbildēts ar "jā", aizpilda 11.2.–11.4. lauku.						
11.2. Nomedītie putni	Norāda valsts līmeņa statistikas datus par pārskata periodā nomedītajiem putniem.						
	a) vienība	Īpatņi					
	b) sezona (nav jānorāda obligāti)	Norāda, vai informācija ir par ziemojošo vai par caurceļojošo populāciju (ja nekas nav norādīts, pieņem, ka ziemojošā un caurceļojošā populācija netiek atsevišķi izdalīta).					
	c) statistika / skaits (izteikts ar īpatņiem)	Norāda statistikas datus par katru pārskata perioda medību sezonu vai gadu (ja sezona netiek atsevišķi izdalīta).					
		1. sezona / 1. gads	2. sezona / 2. gads	3. sezona / 3. gads	4. sezona / 4. gads	5. sezona / 5. gads	6. sezona / 6. gads
	Minimums (bez noapaļošanas)						
	Maksimums (bez noapaļošanas)						
Daudzums nav zināms							
11.3. Nomedīto putnu daudzuma noteikšanas metode	Izraugās vienu no šīm metodēm: a) veikta pilnīga uzskaitē vai statistiski robusta aplēse b) aplēsts, galvenokārt ekstrapolējot no ierobežota datu apjoma c) aplēsts, vadoties galvenokārt pēc eksperta atzinuma, kuru pamato ļoti ierobežots datu apjoms d) datu nepietiek / datu nav						
11.4. Papildu informācija Nav obligāta	Cita relevanta informācija, kas papildina 11.1.–11.3. laukā prasītos datus. Brīvas formas teksts						

Skaidrojošie norādījumi
par Direktīvas 2009/147/EK (Putnu direktīva) 12. pantā paredzēto ziņojuma formātu

SATURS

	<i>Lappuse</i>
Ievads	33
A DAĻA. PĀRSKATA ZIŅOJUMA FORMĀTS	34
Dalībvalsts	34
1. Galvenie sasniegumi Direktīvas 2009/147/EK izpildē	34
1.1. Teksts valsts valodā	34
1.2. Tulkojums angļu valodā (nav obligāts)	35
1.3. Veiksmes stāsta galvenās (pa)sugas nosaukums, kods un sezona	35
2. Avoti, no kuriem var iegūt vispārīgu informāciju par Direktīvas 2009/147/EK īstenošanu	35
2.1. Vispārīga informācija par Direktīvu 2009/147/EK	35
2.2. Informācija par <i>Natura 2000</i> (īpaši aizsargājamo teritoriju jeb ĪAT) tīklu	35
2.3. Monitoringa shēmas (Direktīvas 2009/147/EK 4. panta 1. punkts un 10. pants)	35
2.4. Sugu aizsardzība (Direktīvas 2009/147/EK 5.–8. pants)	35
2.5. Direktīvas transponēšana (tiesību akti)	35
3. Pētījumi un cita veida darbs, ko prasa putnu populāciju aizsargāšana, pārvaldīšana un ilgtspējīga izmantošana (Direktīvas 2009/147/EK 10. pants)	36
3.1. Nacionālais putnu atlants	36
3.2. Nacionālais putnu monitoringa pārskats	36
3.3. Nacionālā putnu sarkanā grāmata	36
3.4. Citas ES mērogā aktuālas publikācijas (piemēram, nacionālais rīcības pārskats par apdraudētajām sugām)	36
4. Svešzemju putnu sugas (Direktīvas 2009/147/EK 11. pants)	36
4.1. Sugas zinātniskais nosaukums	36
4.2. Apakšsugas līmeņa vienība	36
4.3. Introducēšanu atļāvušā juridiskā lēmuma galvenais saturs	37
4.4. Apspriešanās ar Komisiju	37
4.5. Papildu informācija (nav obligāta)	37
B DAĻA. PUTNU SUGU STĀVOKĻA UN TENDENČU ZIŅOJUMA FORMĀTS (DIREKTĪVAS 2009/147/EK 12. PANTS) 37	
Sugas, par kurām jāziņo	37
Skaidrojoši norādījumi par Putnu sugu stāvokļa un tendenču ziņojuma formāta izmantošanu	40
1. Informācija par sugu	42
1.1. Dalībvalsts	42
1.2. Sugas kods	42
1.3. <i>EURING</i> kods	42
1.4. Sugas zinātniskais nosaukums	42
1.5. Apakšsugas līmeņa populācija	43

1.6.	Alternatīvais sugas zinātniskais nosaukums (nav obligāts)	43
1.7.	Vispārpieņemtais nosaukums (nav obligāts)	43
2.	Sezona	43
2.1.	Sezona	43
2.2.	Pirmreizēja ziņošana	43
2.3.	Papildu informācija	43
3.	Populācijas lielums	43
3.1.	Gads vai periods	43
3.2.	Populācijas lielums	43
3.3.	Aplēses veids	44
3.4.	Noteikšanas metode	45
3.5.	Avoti	45
3.6.	Kopš iepriekšējā ziņojuma notikušās pārmaiņas un to cēloņi	45
3.7.	Papildu informācija (nav obligāta)	46
4.	Populācijas tendence	46
4.1.	Īstermiņa (pēdējo 12 gadu) tendence	46
4.1.1.	Īstermiņa tendences periods	46
4.1.2.	Īstermiņa tendences virziens	46
4.1.3.	Īstermiņa tendences relatīvais svarīgums	47
4.1.4.	Īstermiņa tendences noteikšanas metode	48
4.1.5.	Avoti	48
4.2.	Ilgtermiņa tendence (kopš aptuveni 1980. gada)	48
4.2.1.	Ilgtermiņa tendences periods	48
4.2.2.	Ilgtermiņa tendences virziens	48
4.2.3.	Ilgtermiņa tendences relatīvais svarīgums	49
4.2.4.	Ilgtermiņa tendences noteikšanas metode	49
4.2.5.	Avoti	49
4.3.	Papildu informācija (nav obligāta)	49
5.	Ligzdošanas izplatības apgabala karte un platība	49
5.1.	Sensitīvas sugas	49
5.2.	Gads vai periods	49
5.3.	Ligzdošanas izplatības apgabala karte	49
5.4.	Ligzdošanas izplatības apgabala platība	50
5.5.	Noteikšanas metode	50
5.6.	Papildu kartes (nav obligātas)	50
5.7.	Avoti	51
5.8.	Papildu informācija (nav obligāta)	51
6.	Ligzdošanas izplatības apgabala tendence	51
6.1.	Īstermiņa (pēdējo 12 gadu) tendence	51
6.1.1.	Īstermiņa tendences periods	51
6.1.2.	Īstermiņa tendences virziens	51

6.1.3.	Īstermiņa tendences relatīvais svarīgums	51
6.1.4.	Īstermiņa tendences noteikšanas metode	52
6.1.5.	Avoti	52
6.2.	Ilgtermiņa tendence (kopš aptuveni 1980. gada)	52
6.2.1.	Ilgtermiņa tendences periods	52
6.2.2.	Ilgtermiņa tendences virziens	53
6.2.3.	Ilgtermiņa tendences relatīvais svarīgums	53
6.2.4.	Ilgtermiņa tendences noteikšanas metode	53
6.2.5.	Avoti	53
6.3.	Papildu informācija (nav obligāta)	53
7.	Galvenie slodzes faktori un apdraudējumi	53
7.1.	Slodzes faktoru iezīmes	54
7.2.	Noteikšanas metodes (nav obligātas)	55
7.3.	Informācijas avoti (nav obligāti)	56
7.4.	Papildu informācija (nav obligāta)	56
8.	Saglabāšanas pasākumi	56
8.1.	Stāvoklis ar pasākumiem	56
8.2.	Veikto pasākumu tvērums	56
8.3.	Veikto pasākumu galvenais mērķis	56
8.4.	Pasākumu veikšanas vieta	57
8.5.	Pasākumu iedarbība	57
8.6.	Galveno saglabāšanas pasākumu saraksts	57
8.7.	Papildu informācija (nav obligāta)	57
9.	<i>Natura 2000</i> (īpaši aizsargājamo teritoriju jeb ĪAT) nodrošinātais aptvērums	57
9.1.	Populācijas lielums <i>Natura 2000</i> (īpaši aizsargājamo teritoriju jeb ĪAT) tīklā	58
9.2.	Aplēses veids	58
9.3.	Tīkla teritorijā esošās populācijas lieluma noteikšanas metode	58
9.4.	Tīkla teritorijā esošās populācijas lieluma īstermiņa tendences virziens	58
9.5.	Tīkla teritorijā esošās populācijas lieluma īstermiņa tendences noteikšanas metode	59
9.6.	Papildu informācija (nav obligāta)	59
10.	Ar starptautiskiem sugas aizsardzības plāniem (<i>Species Action Plans</i> jeb <i>SAP</i>), pārvaldības plāniem (<i>Management Plans</i> jeb <i>MP</i>) un īsām pārvaldības nostādnēm (<i>Brief Management Statements</i> jeb <i>BMS</i>) saistītā darba sekmes	59
10.1.	Starptautiskā plāna veids	59
10.2.	Vai ir pieņemts ar starptautisku sugas aizsardzības plānu (<i>SAP</i>), pārvaldības plānu (<i>MP</i>) vai īsām pārvaldības nostādnēm (<i>BMS</i>) saistīts nacionālais plāns?	60
10.3.	Pasaules līmenī apdraudēto sugu aizsardzības labā pieņemto sugas aizsardzības plānu (<i>SAP</i>) iedarbīguma novērtējums	60
10.4.	Nedrošā saglabāšanās stāvoklī esošu medijamo sugu pārvaldības plānu (<i>MP</i>) iedarbīguma novērtējums	60
10.5.	Sīkākas informācijas avoti	61

11. Ar II pielikuma sugām saistītā informācija (Direktīvas 2009/147/EK 7. pants)	61
11.1. Vai šī suga jūsu valstī ir medījama?	61
11.2. Nomedītie putni	61
11.3. Nomedīto putnu daudzuma noteikšanas metode	61
11.4. Papildu informācija (nav obligāta)	61
Izmantotā literatūra	61

Ievads

Lai Direktīvu 2009/147/EK varētu sekmīgi īstenot un lai tā sasniegtu savu mērķi, ir ļoti svarīgi ievākt direktīvas 12. pantā prasīto informāciju par putnu sugu stāvokli un tendencēm, un šai informācijai jābūt kvalitatīvai. Lai Komisija varētu iesūtītos datus apkopot un analizēt, tiem jābūt strukturētiem un savstarpēji salīdzināmiem. Juridiskais pamats, kas prasa datus iesniegt strukturētā formātā, ir 12. panta 1. punkta otrā daļa.

Šis dokuments informē un sniedz norādījumus par to, kā aizpildīt dažādos 12. pantā paredzētā ziņojuma formāta (A un B daļas) datu laukus. Tajā pārsvarā aprakstīts, kāda informācija katrā laukā norādāma un kādām pamata prasībām ziņotajai informācijai jāatbilst.

Ar ziņojamo informāciju saistītie jēdzieni un metodes vēl sīkāk aprakstītas vadlīnijās, kuras šajā īstenošanas aktā gan neietilpst. Turklāt tiešaistē, t. s. 12. panta uzziņu portālā, ir pieejama papildu dokumentācija, kas būtu jāizmanto, lai ziņojumu sagatavotu pareizi.

12. panta uzziņu portāls

Uzziņu portālā ievietoti dokumenti par informāciju, kas norādāma Direktīvas 2009/147/EK 12. pantā paredzētajā formātā sagatavotajos ziņojumos.

Portālā ir:

- ziņojuma formāts, skaidrojošie norādījumi un vadlīnijas,
- atsaucēs materiāli, piemēram, putnu sugu kontrolsaraksti, slodzes faktoru un apdraudējumu saraksts, saglabāšanas pasākumu saraksts un Eiropas standarta tīkli (10 × 10 km ETRS), kas būtu jāizmanto izplatības kartēšanai,
- vadlīnijas ilustrējoši piemēri.

A DAĻA.

PĀRSKATA ZIŅOJUMA FORMĀTS

Pārskata ziņojuma formāts ir īss un strukturēts, tā mērķis ir apkopot svarīgākos faktus un skaitļus par Direktīvas 2009/147/EK vispārējo īstenošanu un dot norādes uz detalizētākas informācijas avotiem.

Katrai dalībvalstij jā sagatavo viens pārskata ziņojums par visu savu Eiropā esošo teritoriju.

Brīvās formas teksta laukos var izmantot jebkuru no ES oficiālajām valodām. Ieteicama tomēr ir angļu valoda.

Visas tīmekļa adreses ziņojuma datu laukos norādāmas pilnībā, t. i., ar "http://" vai "https://" (attiecīgā gadījumā).

Dalībvalsts

Dalībvalstis norāda ISO 3166 atbilstošu savas valsts divzīmju kodu, kuru ņem no 12. panta uzziņu portālā publicētā saraksta. Pārskata ziņojumi par subnacionālām teritorijām atsevišķi nav jā gatavo.

1. GALVENIE SASNIEGUMI DIREKTĪVAS 2009/147/EK IZPILDĒ

Šajā iedaļā informē par galveno, ko dalībvalsts pārskata periodā sasniegusi, īstenojot Direktīvu 2009/147/EK, un šajā sakarā informē arī par īpaši aizsargājamo teritoriju (ĪAT) tīkla darbību. Minēto informāciju pārsvarā sniedz valsts valodā (1.1. lauks). Ja iespējams, pievieno tulkojumu angļu valodā (neobligātais 1.2. lauks).

1.1. Teksts valsts valodā

Galvenie sasniegumi

Īsi apraksta to, kādi pārskata periodā bijuši galvenie ar Putnu direktīvas īstenošanu saistītie sasniegumi. Sevišķa uzmanība pievēršama īpaši aizsargājamo teritoriju (ĪAT) tīklam. Aprakstā var iztirzāt, piemēram:

- pierādītu labvēlīgu ietekmi uz dažādām sugām,
- pieredzi darbā ar jauniem vai uzlabotiem pārvaldības paņēmieniem,
- labvēlīgas pārmaiņas tajā, cik lielā mērā sabiedrība atbalsta biodaudzveidības saglabāšanu,
- iestāžu, dabas saglabāšanas entuziastu un citu interešu grupu sadarbības uzlabošanu,
- svarīgākās ar izpildes panākšanu saistītās lietas,
- iniciatīvas, kuru mērķis ir *Natura 2000* teritoriju izveidi savienot ar vietējo saimniecisko darbību,
- pasākumus, kas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1143/2014 par invazīvām svešzemju sugām ⁽¹⁾ veikti, lai līdz minimumam samazinātu invazīvo sugu ietekmi uz vietējām putnu sugām,
- informāciju, kura papildina 3. iedaļā sniegtās ziņas par pētījumiem un cita veida darbu, ko prasa putnu populāciju aizsargāšana, pārvaldīšana un ilgtspējīga izmantošana. Te var ieteikt, kādi steidzami pētījumi būtu jākoordinē ES līmenī (piemēram, izmantojot programmas *LIFE* finansējumu),
- veiktos pasākumus un to ietekmi (sasniegumus),
- panākumu pamatā esošos faktoros, nākotnes izredzes un *Natura 2000* tīkla pienesumu.

Veiksmes stāsta piemērs

Dalīšanās savā veiksmes stāstā, ja tāds ir, dod iespēju ar konkrētu piemēru parādīt, kā direktīva dalībvalstī darbojas. Veiksmes stāstam jābūt par kādu taksonu, kas pārskata periodā uzrādījis reālu uzlabojumu, t. i. kura (ligzdojošā vai ziemojošā) populācija īstermiņā neatkarīgi no ilgtermiņa tendences ir pieaugusi vai kura populācijas lielums īstermiņā pretēji ilgtermiņā vērojamam panīkumam kļuvis stabils vai svārstīgs. Aprakstītajam uzlabojumam vajadzētu būt saglabāšanas pasākuma rezultātam un attiekties uz kārtējo pārskata periodu, tomēr drīkst iekļaut arī pasākumus, kas iesākti pirms tam.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm

Piedāvātā struktūra:

- suga / sezona,
- sugas priekšvēsture, pagātnes notikumi un to cēloņi (slodzes faktori u. c.), saglabāšanas grūtības,
- veiktie pasākumi un to ietekme (sasniegumi),
- *Natura 2000* tīkla pienesums (attiecīgā gadījumā),
- panākumu pamatā esošie faktori;
- nākotnes izredzes.

Tekstam nevajadzētu būt garākam par 2–3 lappusēm. Ja dalībvalsts vēlas prasītajai informācijai pievienot papildu dokumentus, šajā iedaļā dotās atbildes noslēgumā jānorāda katra pielikuma temats un datnes nosaukums. Attiecīgās datnes kopā ar pārējām šā ziņojuma daļām augšupielādē ar EVA ziņošanas mehānisma palīdzību.

1.2. Tulkojums angļu valodā (nav obligāts)

Šis lauks nav obligāts, un tajā var pievienot 1.1. laukā sniegtās informācijas tulkojumu angļu valodā (ja ziņošanas valoda tur ir cita).

1.3. Veiksmes stāsta galvenās (pa)sugas nosaukums, kods un sezona

Šis lauks jāaizpilda, ja 1.1. laukā aprakstītie galvenie direktīvas īstenošanas sasniegumi ilustrēti ar veiksmes stāstu. Var izvēlēties vairākas sugas.

Norāda:

- (a) putnu sugas kodu un nosaukumu;
- (b) sezonu.

2. AVOTI, NO KURIEM VAR IEGŪT VISPĀRĪGU INFORMĀCIJU PAR DIREKTĪVAS 2009/147/EK ĪSTENOŠANU

Šis iedaļas mērķis ir palīdzēt interesentiem atrast informāciju par Direktīvu 2009/147/EK un dalībvalsts īpaši aizsargājamo teritoriju (ĪAT) tīklu. Principā šeit jānorāda tikai saites uz tīmekļa vietnēm. Tomēr, ja vajag paskaidrot, kā informācijas avotam piekļūt (piemēram, tad, ja šādi avoti ir vairāki), var izmantot arī brīvā formā rakstītu tekstu. Jāaizpilda visi zemāk nosauktie lauki.

2.1. Vispārīga informācija par Direktīvu 2009/147/EK

Norāda saites uz vispārīgu informāciju par direktīvu (piemēram, uz valsts līmeņa portālu, kurā stāstīts par ES dabas aizsardzības direktīvām).

2.2. Informācija par *Natura 2000* (īpaši aizsargājamo teritoriju jeb ĪAT) tīklu

Norāda saites uz vispārīgu informāciju par īpaši aizsargājamo teritoriju (ĪAT) tīklu (piemēram, uz *Natura 2000* teritoriju tiešsaistes datubāzēm, uz publikācijām, kas stāsta par šo tīklu, u. c.).

2.3. Monitoringa shēmas (Direktīvas 2009/147/EK 4. panta 1. punkts un 10. pants)

Norāda saites uz vispārīgu informāciju par monitoringu (piemēram, uz portālu, kas stāsta par nacionālajām monitoringa programmām, uz monitoringa vadlīnijām).

2.4. Sugu aizsardzība (Direktīvas 2009/147/EK 5.–8. pants)

Norāda saites uz vispārīgu informāciju par sugu aizsardzību.

2.5. Direktīvas transponēšana (tiesību akti)

Norāda saites uz vispārīgu informāciju par direktīvas transponēšanu valsts tiesību aktos.

3. PĒTĪJUMI UN CITA VEIDA DARBS, KO PRASA PUTNU POPULĀCIJU AIZSARGĀŠANA, PĀRVALDĪŠANA UN ILGTSPĒJĪGA IZMANTOŠANA (DIREKTĪVAS 2009/147/EK 10. PANTS)

Šī iedaļa attiecas uz Direktīvas 2009/147/EK 10. panta 2. punktā noteikto pienākumu, kas dalībvalstīm prasa Komisijai nosūtīt visu informāciju, kura vajadzīga, lai Komisija varētu attiecīgi koordinēt pētniecisko un cita veida darbu, kādu prasa vietējo putnu populāciju aizsargāšana, pārvaldīšana un ilgtspējīga izmantošana. Citu pienācīgu informāciju par Direktīvas 2009/147/EK 10. panta īstenošanu var brīvas formas tekstā sniegt 1. iedaļā par galvenajiem sasniegumiem. Šeit prasītas tiek tikai tālāk nosauktās ziņas.

3.1. Nacionālais putnu atlants

Norāda jaunākā nacionālā putnu atlanta nosaukumu (3.1.1. lauks) un publicēšanas gadu (3.1.2. lauks). Pievieno saiti uz tīmekļa vietni vai dod bibliogrāfisku atsauci (3.1.3. lauks).

3.2. Nacionālais putnu monitoringa pārskats

Norāda nosaukumu vai tā analogu un pievieno īsu aprakstu par pārskata periodā publicētajiem nacionālajiem putnu monitoringa pārskatiem. Norāda arī aptvertās sugas un galvenos rezultātus u. c. (3.2.1. lauks). Iekļaujas 500 rakstzīmēs. Norāda publicēšanas gadu (3.2.2. lauks) un pievieno saiti uz tīmekļa vietni vai dod bibliogrāfisku atsauci (3.2.3. lauks). Ja publicēts vairāk nekā viens pārskats, 3.2.1.–3.2.3. lauku aizpilda ikreiz no jauna.

3.3. Nacionālā putnu sarkanā grāmata

Norāda jaunākās nacionālās putnu sarkanās grāmatas nosaukumu (3.3.1. lauks) un publicēšanas gadu (3.3.2. lauks). Pievieno saiti uz tīmekļa vietni vai dod bibliogrāfisku atsauci (3.3.3. lauks).

3.4. Citas ES mērogā aktuālas publikācijas (piemēram, nacionālais rīcības pārskats par apdraudētajām sugām)

Norāda nosaukumu vai tā analogu un pievieno īsu aprakstu par pārskata periodā vai vispār nesen iznākušām citām ES mērogā aktuālām publikācijām (piemēram, nacionālajiem rīcības pārskatiem par apdraudētajām sugām). Norāda arī aptvertās sugas un galvenos rezultātus u. c. (3.4.1. lauks). Iekļaujas 500 rakstzīmēs. Norāda publicēšanas gadu (3.4.2. lauks) un pievieno saiti uz tīmekļa vietni vai dod bibliogrāfisku atsauci (3.4.3. lauks). Ja publicēts vairāk nekā viens pārskats, 3.4.1.–3.4.3. lauku aizpilda ikreiz no jauna. Norāda ne vairāk kā 10 publikācijas.

Vispārīgāku informāciju par Direktīvas 2009/147/EK 10. panta īstenošanu var brīvas formas tekstā sniegt 1. iedaļā "Galvenie sasniegumi Direktīvas 2009/147/EK izpildē".

4. SVEŠZEMJU PUTNU SUGAS (DIREKTĪVAS 2009/147/EK 11. PANTS)

Šī iedaļa attiecas uz pienākumu, kas izriet no Direktīvas 2009/147/EK 11. panta, kurš dalībvalstīm prasa rūpēties par to, lai jebkuras tādas sugas putnu introducēšana, kas Eiropā esošajā dalībvalstu teritorijā savvaļā nav sastopama, nekaitētu vietējai florai un faunai. Dalībvalstīm šajā sakarā jāapspriežas ar Komisiju.

Ja ar 11. pantu saskaņīga introducēšana pārskata periodā nav ne apspriesta, ne izdarīta, un nav arī nolemts tādu veikt, šo iedaļu neaizpilda.

Par katru sugu ziņo, kā tālāk norādīts.

4.1. Sugas zinātniskais nosaukums

Norāda sugas zinātnisko nosaukumu.

4.2. Apakšsugas līmeņa vienība

Attiecīgā gadījumā apraksta apakšsugas līmeņa populāciju.

4.3. **Introducēšanu atļāvušā juridiskā lēmuma galvenais saturs**

Izklāsta introducēšanu atļāvušā juridiskā lēmuma galveno saturu (brīvas formas tekstā; iekļaujas 250 rakstzīmēs). Norāda pamatojumu, īpatņu skaitu un atļaujas derīguma termiņu.

4.4. **Apspriešanās ar Komisiju**

Norāda datumu, kurā notikusi apspriešanās ar Komisiju.

4.5. **Papildu informācija (nav obligāta)**

Uz 4. iedaļu attiecošos papildu informāciju var sniegt neobligātajā 4.5. laukā.

B DAĻA.

PUTNU SUGU STĀVOKĻA UN TENDENČU ZIŅOJUMA FORMĀTS (DIREKTĪVAS 2009/147/EK 12. PANTS)

Sugas, par kurām jāziņo

Taksonomija un nomenklatūra

Taksonomija un nomenklatūra, kas būtu jāizmanto 12. panta sugu kontrolsarakstā (pieejams uzziņu portālā), ir tā, kas lietota *Eiropas Savienības Putnu sarakstā* (turpmāk "ES Putnu saraksts" ⁽²⁾). 2015. gada augustā publicētajā un 2018. gadā atjauninātajā ES Putnu saraksta redakcijā ir iestrādātas *del Hoyo & Collar* (2014) ⁽³⁾ ierosinātās taksonomiskās un nomenklatūras izmaiņas, kā arī attiecīgās izmaiņas no *del Hoyo & Collar* (2016). Lai saglabātu saskaņotību ar taksonomiskajām atsaucēm, kuras savā darbā izmanto IUCN, tiks veikti taksonomiski atjauninājumi.

Kopumā ziņošana galvenokārt veicama sugu līmenī, jo suga ir taksonomiskā vienība, kas minēta viscaur direktīvas tekstā un izmantota iepriekšējos visaptverošajos ES putnu sugu stāvokļa novērtējumos. Tomēr dažos gadījumos tiek prasīts ziņot par "apakšsugas līmeņa vienībām", t. i., par pasugām vai skaidri nošķiramām populācijām, kuru stāvoklis raisa sevišķu interesi un/vai ir rīcībpolitiski relevantas (piemēram, direktīvas pielikumu sarakstos iekļauto pasugu sakarā). Sīkāku pamatojumu par to, kāpēc par dažām apakšsugas līmeņa populācijām būtu jāziņo atsevišķi, skatīt vadlīnijās, kurās sniegti tehniski norādījumi par jēdzieniem un definīcijām. Tālāk tekstā vienkāršības labad parasti izmantots termins "suga", pat ja tas attiecināts arī uz apakšsugas līmeņa vienībām.

Regulāri sastopamās sugas

Lai būtu iespējams gūt ES mēroga priekšstatu par sugas populācijas lielumu un tendenci, dalībvalstīm būtu jāziņo par visām regulāri sastopamajām ligzdojošajām sugām (pat ja to populācijas ir mazas vai tiek uzskatītas par marginālām). Sugu par regulāri sastopamu var uzskatīt tad, ja tā, piemēram, ir ligzdojusi vismaz četros no sešiem pārskata perioda gadiem. Ja suga sastopama retāk, par šo sugu tomēr būtu jāziņo tad, ja tās nacionālā populācija gados, kad suga ir sastopama, var sasniegt ievērojamu daļu (piemēram, > 1 %) no kopējās ES populācijas vai ja šī suga kādreiz bijusi sastopama biežāk (zemāk sk. arī "Izmirušās sugas"). Šiem līdzīgi kritēriji būtu jāpiemēro arī attiecīgajām ziemojošajām un caurceļojošajām sugām (sk. zemāk). Regulāri sastopamas sugas uzziņu portālā publicētajā 12. panta putnu sugu kontrolsarakstā tiek apzīmētas ar sastopamības kodu PRE.

Ziemojošās un caurceļojošās putnu sugas

Galvenās ziemojošās sugas

Dalībvalstīm būtu jāziņo arī par dažām galvenajām ziemojošajām sugām – sevišķi par migrējošajiem ūdensputniem, piemēram, meža putniem (pīlēm, zosīm un gulbjiem) un bridējputniem (tārtiņveidīgajiem putniem) –, kuru īpatņu skaits ziemā ES ir daudz lielāks un/vai kuru populācijas lielumu un tendenci labāk monitorēt ziemā (kad tie lielos baros pulcējas salīdzinoši mazā skaitā vietu). Šo sugu gadījumā ES populācijas stāvokļa novērtējums var būt galvenokārt (vai dažreiz pat pilnībā) balstīts uz ziemojošo populāciju datiem, tāpēc ziemošanas ziņojumi tiek prasīti no visām dalībvalstīm, kur minētās sugas ziemo regulāri (augstāk sk. arī "Regulāri sastopamās sugas"). Tas, kāpēc ziemošanas ziņojumi par dažām sugu grupām ir obligāti, sīkāk paskaidrots tehniskajos norādījumos par jēdzieniem un definīcijām.

⁽²⁾ Sk. http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/eu_species/index_en.htm

⁽³⁾ del Hoyo, J. & Collar, N.J. (2014) *HBW and BirdLife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. Volume 1: Non-passerines*. Lynx Edicions, Barcelona.

Īpaši aizsargājamas teritorijas (ĪAT) mehānisma iedarbinātājas sugas (to vidū I pielikuma sugas) un Direktīvas 2009/147/EK II pielikuma sugas, kas sastopamas to ziemošanas un caurceļošanas laikā

Bez tam ziemošanas ziņojumi tiek prasīti par vairākām citām regulāri ziemojošām sugām, kuras iepriekš minētajiem kritērijiem neatbilst, bet ir iekļautas direktīvas I pielikuma sarakstā vai kuras dalībvalstis ir iekļāvušas savā īpaši aizsargājamas teritorijas (ĪAT) mehānisma iedarbinātāju sugu sarakstā vai tās par šādām sugām identificējušas tāpēc, ka minētās sugas konkrētajā valstī ir sastopamas ziemā. Visos šādos gadījumos, pat ja paziņoto populācijas lielumu un tendenci ne vienmēr var izmantot ES ziemojošo populāciju vispārējai novērtēšanai, ziemošanas ziņojumi satur svarīgu informāciju par direktīvas īstenošanu dalībvalstīs.

Caurmērā dalībvalstīm netiek prasīts ziņot par caurceļojošo sugu populācijas lielumu vai tendenci (t. i., ziņot par putniem, kuri ir ceļā uz savu parasto ligzdošanas vai ziemošanas vietu vai atgriežas no tās), jo šādus valsts līmeņa datus par populācijas lielumu un tendenci ir grūti agregēt ES līmenī, ja nav detalizētas papildu informācijas, kas dod iespēju datus interpretēt, ņemot vērā iespējamu vairākkārtēju pieskaitīšanu.

Caurceļošanas ziņojumi tomēr tiek prasīti par dažām galvenajām migrējošo putnu jeb gājputnu sugām, kuras raksturojoša svarīga informācija citādi netiktu iesniegta. Šeit ietilpst:

- Direktīvas 2009/147/EK I pielikumā minētās sugas,
- citas gājputnu sugas, kuru caurceļošana tās padara par īpaši aizsargājamu teritoriju (ĪAT) mehānisma iedarbinātājām sugām valsts līmenī ⁽⁴⁾ (norādītas uzzīņu portālā publicētajā sugu kontrolsarakstā).

Šajos gadījumos caurceļošanas ziņojumi ir vienkāršoti un sniedz svarīgu un nekur citur nevāktu informāciju (piemēram, par īpaši aizsargājamas teritorijas (ĪAT) mehānisma iedarbinātājas sugas caurceļojošās populācijas lielumu un par slodzes faktoriem un apdraudējumiem, kuri valstī ietekmē galvenās gājputnu sugas).

Tāpat tiek gaidīts, ka dalībvalstis ziņos par ziemojošajām II pielikuma sugām. Izņēmums ir nometnieku sugas: par tām sniedzams vienīgi ligzdošanas ziņojums. Vienkāršoti caurceļošanas ziņojumi būtu jāsniedz arī par caurceļojošajām II pielikuma sugām, kuras attiecīgajā valstī neziemo un neligzdo.

Plašāk par šīm konkrētajām sugu grupām piemērotajām ziņošanas prasībām sk.

2. tabulā “Ziņojuma formāta iedaļas, kas par sugas ligzdošanu, ziemošanu un caurceļošanu aizpildāmas atkarībā no putnu sugas kategorijas”.

Nejauši un reti ieceljošās sugas

Par nejaušiem iecelotājiem uzskata putnus, kas aizklīduši tālu prom no sava parastā ligzdošanas, ziemošanas vai caurceļošanas areāla. ES Putnu saraksta A kategorijā par nejaušām iecelotājām atzīmētas vairāk nekā 300 sugas. Vairākas citas sugas, kas dažviet ES sastopamas regulāri, ir nejaušas iecelotājas citās dalībvalstīs. Tā kā nejaušo iecelotāju uzrašanās nav prognozējama un, iespējams, lielā mērā atspoguļo ārējas iedabas faktorus (klimatiskos apstākļus svarīgāko migrācijas periodu laikā, ārpus ES valdošās tendences u. c.), 12. pantā minētajos ziņojumos tie nav jāietver. Tas pats attiecas uz reti ieceljošajām sugām, kuras var nebūt nonākušas pārāk tālu no sava parastā areāla, bet kuras attiecīgajā dalībvalstī un/vai sezonā nav sastopamas regulāri vai pastāvīgi (augstāk sk. arī “Regulāri sastopamās sugas”).

Jaunpienākušās sugas

Dažos gadījumos suga var arī nebūt tāda, kas konkrētajā teritorijā ligzdo vai ziemo regulāri, bet, spriežot pēc jaunākajiem sastopamības modeļiem vai līdzīgām tendencēm kaimiņvalstīs, šķiet, ka tā ir sākusi teritorijas apgūšanu vai pamazām kļūst par regulāru viesni. Šādos gadījumos dalībvalstis tiek mudinātas par attiecīgajām sugām ziņot pat tad, ja ne visās attiecīgajās iedaļās un laukos prasītās ziņas ir iespējams sniegt. Attiecībā uz sugām, kas nacionālajā kontrolsarakstā norādītas ar sastopamības kodu ARR (tātad suga dalībvalsts teritoriju apgūvusi īstermiņa tendencei atbilstošajā periodā), kvalitātes nodrošināšana / kvalitātes kontrole dažiem laukiem (piemēram 4.2.1. laukam “Īlstermiņa tendences periods”) tiks atvieglota. Ja suga dalībvalsts kontrolsarakstā vēl nav iekļauta, to var izdarīt, kad ziņošanas mehānisma satvarā tiek sniegts nacionālais ziņojums.

Par to, kā tendences relatīvo svarīgumu interpretēt īpašajā gadījumā, kad populācijas sākuma lielums ir nulle (t. i., jaunpienākušo sugu gadījumā), sk. arī 4.1.3. lauku “Īstermiņa tendences relatīvais svarīgums”.

⁽⁴⁾ Saskaņā ar 4. panta 2. punktu.

Izmirusās sugas

Par sugām, kas valstī izmirušas pirms 1980. gada (t. i., ap to laiku, kad tika pieņemta/stājās spēkā Direktīva 2009/147/EK), jāziņo tikai tad, ja nacionālā līmenī uzsākts sugas reintroducēšanas projekts. Tomēr būtu jāziņo par visām sugām, kas agrāk bijušas sastopamas regulāri, bet valstī izmirušas pēc 1980. gada (t. i., par sugām, kas nacionālajā kontrolesarakstā norādītas ar sastopamības kodu EXBA). Tas attiecas uz sugām, kuras pēdējoreiz novērotas (pat ja novērots viens vienīgs īpatnis) pēc direktīvas spēkā stāšanās konkrētajā dalībvalstī, bet iepriekš dalībvalstī bijušas sastopamas pastāvīgi/regulāri.

Īpašajā gadījumā, kad kādreiz ligzdojušas sugas to vairs nedara regulāri, bet ligzdošanas sezonā joprojām ir sastopamas (piemēram, kā vientuļi īpatņi), dalībvalstīm tās būtu jāturpina uzskatīt par regulāri sastopamām sugām ⁽⁵⁾, sevišķi tad, ja sugas stāvoklis (piemēram, suga ir iekļauta Direktīvas 2009/147/EK I pielikumā un/vai vispār ir retums) ir tāds, ka pastāvīga īpatņu klātbūtne pat nelielā skaitā varētu būt vispārības interesēs.

Ja pēc 1980. gada suga nelielā skaitā ir teritoriju apguvusi, taču nav tajā iedzīvojusies un tādējādi valstī atkal izmirusi, tā uzskatāma par reti ieceljošu sugu un par šo sugu jāziņo nav.

Lai arī par sugu, kuras sastopamības kods ir EXBA, ne vienmēr būs iespējams aizpildīt visas attiecīgās iedaļas un laukus, ir svarīgi konstatēt, kurā gadā suga valstī ir izmirusi (vai – neskaidrību gadījumā – kļuvusi par tādu, kas vairs nav regulāri sastopama ⁽⁶⁾), un noteikt nacionālās populācijas (attiecīgā gadījumā arī ligzdošanas areāla) aptuveno lielumu ap 1980. gadu. Tas vajadzīgs, lai varētu ņemt vērā panikuma apmēru un ātrumu (sīkāk par to, kā tendenci relatīvo svarīgumu reģistrēt attiecībā uz sugām, kas tendences periodā izmirušas, skatīt arī 4.1.3. laukā “Īstermiņa tendences relatīvais svarīgums”).

Svešzemju sugu populācijas

Papildus direktīvas 1. pantā minētajiem savvaļā dabīgi sastopamajiem putniem ziņojumos jāietver arī trīs lielākoties introducētas un direktīvas II pielikumā minētas sugas, proti, *Branta canadensis* ⁽⁷⁾, *Meleagris gallopavo* un *Phasianus colchicus* ⁽⁸⁾ (visas populācijas), kā arī *Columba livia* (savvaļas populācijas). Ziņošana par citām svešzemju sugām (arī par tām, kuras ES Putnu sarakstā ⁽⁹⁾ ierindotas C kategorijā) nav obligāta, bet ieteicama gadījumos, kad dalībvalstī mitinās tādas svešzemju sugu populācija, kas dabiski sastopama citviet ES (un tāpēc ES Putnu saraksta A kategorijā ierindota kā vietēja / regulāri sastopama suga), vai ja suga apdraud vietējās populācijas/sugas (piemēram, Savienībai bažas radošu invazīvo svešzemju sugu sarakstā ⁽¹⁰⁾ iekļautās sugas *Oxyura jamaicensis*, *Alopochen aegyptiaca*, *Threskiornis aethiopicus*, *Corvus splendens*, *Pycnonotus cafer* un *Acridotheres tristis*).

1. tabula

12. panta putnu sugu kontrolesarakstā dotajām sastopamības kategorijām un sugu kodiem atbilstošo ziņošanas pienākumu kopsavilkums

Sastopamības/sugas kods (no uzziņu portālā publicētā 12. panta kontrolesaraksta)	Apraksts	Ziņošanas pienākums
PRE	Regulāri klātesoša	Ziņošana ir obligāta
ARR	Jaunpienācēja	Ziņošana nav obligāta, bet ir ieteicama
EXBA	Suga izmirusi pēc 1980. gada	Ziņošana ir obligāta

⁽⁵⁾ Turklāt 3.7. laukā “Papildu informācija” būtu jāsniedz arī sīkākas ziņas, piemēram, “Kopš 2008. gada ligzdošana nav konstatēta, bet ligzdošanas sezonā joprojām regulāri tiek novērots viens vai divi vientuļi īpatņi”.

⁽⁶⁾ Tā kā apstiprināt sugas atbūtni bieži vien ir grūtāk nekā apstiprināt tās klātbūtni, daudzos valsts mēroga izmiršanas gadījumos vismaz kaut kādā mērā būs vajadzīgs eksperta atzinums/interpretācija.

⁽⁷⁾ *Branta canadensis* savvaļas īpatņi ES var būt arī nejauši iecelotāji (no Grenlandes vai Ziemeļamerikas), taču šeit uzsvars likts uz introducētajām populācijām.

⁽⁸⁾ Kaut arī daži avoti norāda, ka uz rietumiem no Kaukāza kalniem introducētas varētu būt visas *Phasianus colchicus* populācijas (dažas no tām jau ap 1300. gadu p. m. ē.; *Hagemeijer & Blair, 1997*), citi (piemēram, *Sokos & Birtsas, 2014*) apgalvo, ka atlikusi Grieķijas populācija un kādreizējā Bulgārijas populācija ir vai ir bijusi patiesi vietēja.

⁽⁹⁾ Sk. http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/eu_species/index_en.htm.

⁽¹⁰⁾ Sk. https://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/list/index_en.htm.

(piemērs)A115-X	Ar "X" apzīmēta sugas svešzemju subpopulācija	Ziņošana nav obligāta, bet ir ieteicama Obligāti jāziņo TIKAI par sugām A044-X <i>Branta canadensis</i> , A115-X <i>Phasianus colchicus</i> , A460-X <i>Meleagris gallopavo</i> (alohtonās populācijas) un A206-X <i>Columba livia</i> (savvaļas populācijas).
-----------------	---	---

Skaidrojoši norādījumi par Putnu sugu stāvokļa un tendenču ziņojuma formāta izmantošanu

Par katru sugu un sezonu jāaizpilda saskaņā ar 2. tabulas kritērijiem prasītās ziņojuma formāta iedaļas. Sugas, par kurām jāziņo, ir uzskaitītas 12. panta kontrolosarakstā.

Dažām dalībvalstīm tiek prasīts par skaidri nošķiramām subnacionālām teritorijām sniegt atsevišķu ziņojumu. Šī prasība attiecas uz Azoru salām (Portugāle), Madeiru (Portugāle) un Kanāriju salām (Spānija). ES līmenī veikti agrāki novērtējumi liecina, ka daudzu Makaronēzijas reģiona putnu sugu populāciju stāvoklis un tendences ļoti atšķiras no tiem, kas ir Pireneju pussalā, un tāpēc kopš 2008.–2012. gada pārskata perioda par subnacionālām teritorijām tiek ziņots atsevišķi.

Putnu sugu stāvokļa un tendenču ziņojuma formāts sastāv no tālāk nosauktajām vienpadsmit iedaļām.

Ziņošana par sezonu

- (1) Informācija par sugu
- (2) Sezona
- (3) Populācijas lielums
- (4) Populācijas tendence
- (5) Ligzdošanas izplatības apgabala karte un platība
- (6) Ligzdošanas izplatības apgabala tendence
- (7) Galvenie slodzes faktori un apdraudējumi
- (8) Saglabāšanas pasākumi
- (9) *Natura 2000* (īpaši aizsargājamo teritoriju jeb ĪAT) nodrošinātais aptvērums

Ziņošana par sugām / apakšsugas līmeņa vienībām

- (10) Ar starptautiskiem sugas aizsardzības plāniem (*Species Action Plans* jeb *SAP*), pārvaldības plāniem (*Management Plans* jeb *MP*) un īsām pārvaldības nostādnēm (*Brief Management Statements* jeb *BMS*) saistītā darba sekmes
- (11) Ar Direktīvas 2009/147/EK II pielikuma sugām saistītā informācija

2. tabula

Ziņojuma formāta iedaļas, kas par sugas ligzdošanu, ziemošanu un caurceļošanu aizpildāmas atkarībā no putnu sugas kategorijas (aptver Direktīvas 2009/147/EK I un II pielikuma sugas un citas gājputnu sugas, ja tās ir īpaši aizsargājamas teritorijas mehānisma iedarbinātās sugas, īsāk sauktas par ĪAT MIS)

	I pielikuma sugas un ĪAT MIS. Ligzdojošie (arī nometnieki)	I pielikuma sugas un ĪAT MIS. Ziemujošie	I pielikuma sugas un ĪAT MIS. Caurceļojošie	II pielikuma sugas. Ligzdojošie (arī nometnieki)	II pielikuma sugas. Ziemujošie	II pielikuma sugas. Caurceļojošie	Citas sugas. Ligzdojošie	Citas sugas. Galvenie ziemujošie
<u>Ziņošana par sezonām</u>								
1. Informācija par sugu	X	X	X	X	X	X	X	X
2. Sezona	X	X	X	X	X	X	X	X
3. Populācijas lielums	X	X	X	X	X	tikai par ĪAT MIS (*)	X	X
4. Populācijas tendence	X	X	nav obligāti	X	X	nav obligāti	X	X
5. Ligzdošanas izplatības apgabala karte un platība	X	-	-	X	-	-	X	-
6. Ligzdošanas izplatības apgabala tendence	X	-	-	X	-	-	X	-
7. Galvenie slodzes faktori un apdraudējumi	X	X	X	X	X	tikai par ĪAT MIS (*)	-	-
8. Saglabāšanas pasākumi	X	X	X	X	X	tikai par ĪAT MIS (*)	-	-
9. Natura 2000 ĪAT nodrošinātais aptvērums	X	X	X	tikai par ĪAT MIS	tikai par ĪAT MIS	tikai par ĪAT MIS	-	-
<u>Ziņošana par sugām</u>								
10. Ar aizsardzības un pārvaldības plāniem saistītā darba sekmes	attiecīgā gadījumā	attiecīgā gadījumā	attiecīgā gadījumā	attiecīgā gadījumā	attiecīgā gadījumā	attiecīgā gadījumā	attiecīgā gadījumā	attiecīgā gadījumā
11. Ar II pielikumu saistītā informācija	tikai II pielikuma sugām	tikai II pielikuma sugām	tikai II pielikuma sugām	X	X	X	—	—

(*) pēc izvēles arī par sugām, kas nav ĪAT MIS, bet ir II pielikumā minēti caurceļotāji.

2. tabulā noteiktie ligzdošanas, ziemošanas un caurceļošanas sezonas ziņojumi gatavojami par sezonu, kas atzīmēta ziņojuma formāta 2. iedaļā.

Sīkāk par to, kāda sugu sastopamība jāziņo, skatīt iedaļā "Sugas, par kurām jāziņo".

Par Direktīvas 2009/147/EK I pielikumā minētām nometnieku sugām vajadzīgs tikai viens ziņojums, kurā ir galvenokārt ligzdošanas sezonas dati (ligzdošanas ziņojums), bet slodzes faktori un apdraudējumi un saglabāšanas pasākumi (7. un 8. iedaļā) norādāmi par visu gadu, ne tikai par ligzdošanas sezonu.

Attiecībā uz Direktīvas 2009/147/EK I pielikuma sugām un citām īpaši aizsargājamu teritoriju (ĪAT) mehānisma iedarbinātājām sugām, kuru ligzdojošās, ziemojošās un/vai caurceļojošās populācijas dalībvalstī nav vienas un tās pašas, būtu atsevišķi jāziņo par ligzdotājiem, ziemotājiem un dažkārt, ja tā norādīts 12. panta kontrolsarakstā, arī par caurceļotājiem.

Par II pielikumā minētām nometnieku sugām vajadzīgs tikai ligzdošanas ziņojums.

10. iedaļa jāaizpilda par sugām, kurām ir starptautisks ⁽¹⁾ sugas aizsardzības plāns (SAP), pārvaldības plāns (MP) vai īsas pārvaldības nostādnes (BMS) (tas norādīts uzziņu portālā publicētajā sugu kontrolsarakstā).

Kaut arī ne visi ziņojumā izmantotie dati būs savākti tieši pārskata periodā, ziņojumā jādod informācija, kas ir relevanta pārskata periodam (piemēram, 2019.–2024. gadam). Ne visas ziņojuma formāta iedaļas ir obligātas par katru pielikumu un sezonu, un tomēr neobligāto informāciju, ja tāda ir pieejama, ir ļoti ieteicams iesniegt.

Brīvā formā sniegto informāciju ieteicams rakstīt angļu valodā. Tas atvieglos šīs informācijas izmantošanu ES līmenī veicamajā analizē un paplašinās potenciālo lasītāju loku.

1. INFORMĀCIJA PAR SUGU

1. iedaļu aizpilda par visām regulāri sastopamajām sugām, kas minētas uzziņu portālā publicētajā 12. panta putnu sugu kontrolsarakstā.

1.1. Dalībvalsts

Attiecīgais valsts kods dalībvalstīm jāņem no uzziņu portālā publicētā saraksta. Vairumā gadījumu tas būs ierastais ISO 3166 divburtu nacionālais kods, kas apzīmē dalībvalsti. Tām dažām dalībvalstīm, kuras (sakarā ar konkrētu sugu vai populāciju atšķirīgo stāvokli skaidri nošķiramos ģeogrāfiskos apgabalos) par dažām subnacionālām teritorijām ziņo atsevišķi, un arī Azoru salu (Portugāle), Madeiras (Portugāle) un Kanāriju salu (Spānija) gadījumā jāizmanto attiecīgais četrburtu subnacionālais kods, kas norādīts uzziņu portālā.

1.2. Sugas kods

Dalībvalstīm jāizmanto sugu kodi, kas uzziņu portālā norādīti sugu kontrolsarakstā (un kodu sarakstā). Vajadzības gadījumā var piešķirt jaunus kodus. Plašāka informācija par sugu kodu sarakstu un iespējamiem grozījumiem atrodama uzziņu portālā.

1.3. EURING kods

Dalībvalstīm jāizmanto EURING kodi, kas uzziņu portālā norādīti sugu kontrolsarakstā (un kodu sarakstā). Lai Eiropā koordinētu putnu gredzenošanu, teju vai ikvienai Eiropas vietējai putnu sugai (un vairākām pasugām) ir piešķirts unikāls EURING kods, un šie kodi tiek plaši izmantoti ⁽¹²⁾.

1.4. Sugas zinātniskais nosaukums

Zinātniskie nosaukumi dalībvalstīm jāņem no uzziņu portālā publicētā sugu kontrolsaraksta, kurš tagad lielā mērā atspoguļo nomenklatūru un taksonomiju, kas pieņemta ar *Eiropas Savienības Putnu saraksta* ⁽¹³⁾ jaunāko redakciju. Nedaudzos gadījumos zinātniskā nosaukuma pieraksts ietver angļu valodā dotu papildinājumu "all others", ar kuru norāda, ka attiecīgajā taksonomiskajā vienībā ietilpst visas pārējās (vietējās) pasugas, kas nav atsevišķi nosauktas direktīvas pielikumos (piemēram, "*Accipiter gentilis* all others", nevis Direktīvas 2009/147/EK I pielikumā minētais *Accipiter gentilis arrigonii*). Lai saglabātu saskaņotību ar taksonomiskajām atsaucēm, kuras savā darbā izmanto IUCN, tiks veikti taksonomiski atjauninājumi.

⁽¹¹⁾ Vai vismaz daudzpusējs (pastāv arī tādi SAP un BMS, kas attiecas uz kādā vienā valstī endēmiskiem taksoniem).

⁽¹²⁾ <https://euring.org/data-and-codes/euring-codes>

⁽¹³⁾ http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/eu_species/index_en.htm

1.5. Apakšsugas līmeņa populācija

Attiecīgā gadījumā dalībvalstīm jāizmanto apakšsugas līmeņa populāciju apraksti, kas doti uzzīņu portālā publicētajā sugu kontrolsarakstā. Daudzos gadījumos apakšsugas līmeņa populācijas nosaukums ved uz īsu aprakstu, ko izmanto, lai identificētu skaidri nošķiramas AEWA nolīguma gājputnu sugu populācijas. Citkārt tas precizē, kāda taksonomiska pieeja vai nomenklatūra kontrolsarakstā izmantota, vai palīdz introducētās populācijas atšķirt no citām tās pašas sugas populācijām, kuras citviet ES ir sastopamas dabiski.

1.6. Alternatīvais sugas zinātniskais nosaukums (nav obligāts)

Ja 1.4. laukā dotais zinātniskais nosaukums atšķiras no valstī parasti izmantotā zinātniskā nosaukuma, dalībvalstis šeit var to norādīt.

1.7. Vispārpieņemtais nosaukums (nav obligāts)

Ja dalībvalstis vēlas norādīt valstī lietoto sugas (vai pasugas) vispārpieņemto nosaukumu, šeit to var izdarīt. Tas varētu noderēt, ja ziņojuma projekts tiktu komentāru saņemšanas nolūkā izplatīts personām, kuras zinātnisko nosaukumu varētu nezināt, vai kad gatavais ziņojums tiks paziņots plašākai sabiedrībai.

2. SEZONA

2.1. Sezona

Jāizvēlas sezona, kurā ievākts vairums paziņoto datu. Pieejamās izvēles ir ligzdošanas, ziemošanas un caurceļošanas sezona jeb attiecīgi (angļu val.) "Breeding", "Winter" un "Passage".

2.2. Pirmreizēja ziņošana

Ja konkrētā suga dalībvalstī novērota pirmo reizi, tas jānorāda šeit. Pirmreizējās ziņošanas lauku var izmantot gadījumos, kad suga nekad agrāk nav bijusi novērota vai ir bijusi novērota sezonā, par kuru līdz šim nav ziņots. Šo lauku neizmanto gadījumos, kad ticis atjaunināts sugas taksonomiskais nosaukums. Daži ziņojuma formāta lauki uz pirmreizēji ziņotām sugām var neattiekties. Tādi ir, piemēram, lauki, kuros norāda kopš iepriekšējā pārskata perioda notikušās pārmaiņas un to cēloņus. Pirmreizēju ziņošanu norādīt var, šajā laukā ievadot atbildi "jā".

2.3. Papildu informācija

Šis lauks dalībvalstīm dod iespēju brīvā formā paziņot visu informāciju, ko tās uzskata par relevantu. Ja par sugu ziņo pirmoreiz, jānorāda iemesls (suga novērota pirmo reizi vai cits iemesls). Cita papildu informācija šajā iedaļā nav obligāta.

3. POPULĀCIJAS LIELUMS

3.1. Gads vai periods

Jānorāda gads vai periods, kurā populācijas lielums noteikts iepriekšējo reizi. Izmanto formātu GGGG (gads) vai GGGG–GGGG (periods, resp., gads–gads).

Periodus ziņojumos mēdz izmantot bieži, jo daudzām sugām populācijas lielums parasti tiek aplēsts nacionālā atlanta veidošanas laikā, bet tas visbiežāk nozīmē vairākus gadus ilgu lauka darbu. Daudzos gadījumos lauka darbs notiek arī ārpus kārtējā pārskata perioda. Paziņotajam gadam vai periodam jāaptver faktiskais datu vākšanas periods.

Dažos gadījumos populācijas lielumu aplēš, balstoties uz pilnīgu sugas skaitīšanu vai inventarizāciju, kas notikusi agrākā pārskata periodā, bet ir atjaunināta ar regulārā monitoringa rezultātiem vai izmantojot datus no tiešsaistes sistēmām, ar kurām vāc lauka datus. Paziņotajam gadam vai periodam jābūt tam, uz kuru attiecas paziņotā populācijas lieluma aplēse.

3.2. Populācijas lielums

3.2.a) laukā "Vienība" dalībvalstīm jāizmanto populācijas vienības, kas attiecībā uz katru sugu un sezonas kombināciju norādītas sugu kontrolsarakstā. Lai varētu aprēķināt kopējo katras sugas ES populācijas lielumu, visām dalībvalstīm būtu savi nacionālie dati jāziņo, izmantojot vienu un to pašu populācijas vienību. Par vairumu ligzdojošo sugu skaitļi būtu jāziņo, izteikti ligzdojošu pāru ("p") vienībās, kaut arī praksē daudzu – arī ļoti parastu un plaši izplatītu – sugu populācijas lieluma aplēses bieži tiek balstītas uz ligzdošanas sezonā aizņemto teritoriju (t. i., uz dziedošo tēviņu) skaitu. Ja ligzdojošās populācijas lielumu paziņo ligzdojošu pāru izteiksmē, bet skaitļi ir atvasināti no primārajiem lauka datiem, kas izteikti citās vienībās (piemēram, dažiem jūrasputniem šāda vienība būs "acīmredzami aizņemtās ligzdas"), šis ziņas var sniegt 3.7. laukā "Papildu informācija".

Nelielā skaitā gadījumu, kas saistīti ar sugām, kuru ligzdošanas rituāli ir neparasti/sarežģīti vai uzvedība ļoti diskrēta, populācijas lieluma ziņošanā iederīgāk ir izmantot nevis pārus, bet citas vienības, tādas kā ligzdojošas mātītes ("bfemales") vai riestojošus tēviņus ("cmales"). Tādas sugas ir dažas lījas, dumbbrvistiņas, sīgas un rubeņi. Vienības, kas jāizmanto, lai ziņotu par šādu sugu populācijas lielumu, ir norādītas uzziņu portālā publicētajā sugu kontrolosarakstā.

Ziemošanas un caurceļošanas sezonas ziņojumos populācijas lielums pēc vajadzības būtu jānorāda īpatņos ("i").

Populācijas lieluma paziņošanai ir pieejami trīs lauki: "b) minimālā vērtība", "c) maksimālā vērtība" un "d) labākā atsevišķā vērtība". Izmantoto lauku skaits atšķirsies atkarībā no attiecīgās sugas populācijas lielumu aprakstošās informācijas veida (sk. zemāk), bet tam būtu jāveido viena no šādām loģiskām kombinācijām: b) un c); tikai d); b), c) un d).

Ja precīzas aplēses par populācijas lielumu nav un aplēses ir pieejamas tikai diapazona izteiksmē (t. i., minimālā–maksimālā vērtība), šīs divas vērtības jānorāda b) un c) laukā. Dalībvalstis tiek mudinātas ticamu minimālo un maksimālo populācijas lielumu norādīt pat slikti izpētītām sugām un šādi mazināt nenoteiktību, kas citādi tiktu pārnesta uz kopējās ES populācijas lieluma un tendenču aplēsi (kuru veido, izmantojot nacionālo populācijas lielumu svērumus). Ja tas nav iespējams, 3.2.d) laukā var ierakstīt kādu mazāku vērtību un 3.3. laukā "Aplēses veids" atzīmēt variantu "aplēstais minimums". Šādā gadījumā vēlams 3.7. laukā pievienot papildu piezīmi, piemēram, "Maksimālais populācijas lielums, visticamāk, nepārsniedz 100 000 pāru").

Ja populācijas monitorings ir ļoti labs (un bieži, bet ne vienmēr, populācija ir salīdzinoši maza), var būt pieejama viena precīza vērtība, un tad to var ierakstīt d) laukā. Citos gadījumos var būt pieejams diapazons (minimālā–maksimālā vērtība) un vidējā vērtība vai visticamākā vērtība, un tad b), c) un d) laukā var norādīt tās visas.

Situācijā, kad zināma tikai minimālā (vai maksimālā) populācijas lieluma vērtība (piemēram, sniegts eksperta atzinums), tā būtu jāieraksta d) laukā "Labākā atsevišķā vērtība", NEVIS b) laukā "Minimālā vērtība" vai c) laukā "Maksimālā vērtība". To var sīkāk paskaidrot 3.7. laukā "Papildu informācija".

Neapstrādāti dati un/vai precīzas aplēses (ja ir) jāpaziņo, dalībvalsts līmenī skaitļus nenoapaļojot; vajadzības gadījumā to izdarīs vēlāk ES līmenī.

Ja suga kopš 1980. gada valstī ir izmirusi (t. i., tās sastopamība nacionālajā kontrolosarakstā atzīmēta ar kodu "EXBA"), d) laukā jāieraksta "0" un ideālā gadījumā 3.7. laukā jānodod arī kāda norāde par izmiršanas laiku (piemēram, "Ligzdošana pēdējoreiz novērota 1998. gadā"). Ja nav skaidrs, vai suga valstī ir izmirusi vai vēl saglabājusies, taču ļoti mazā skaitā, b) un c) laukā var ierakstīt attiecīgi "0" un, piemēram, "1".

3.3. Aplēses veids

Jāizvēlas, kurš apraksts 3.2. laukā ziņotā populācijas lieluma aplēsei atbilst visprecīzāk. Ja 3.2.b), c) un d) laukā vērtības norādītas visos trīs gadījumos, izvēlas kategoriju, kura iesniegtos datus apraksta vislabāk (bieži tā ir "vairākgadu vidējā vērtība" vai "95 % ticamības intervāls"). Tālāk dots sīkaks pieejamo izvēļu apraksts.

- Labākā iespējamā aplēse – labākā atsevišķā vērtība (arī tad, ja pieejama ir tikai populācijas lieluma maksimālā vērtība) vai intervāls, kas iegūts, piemēram, populācijas skaitīšanā vai kompilējot dažādvietu skaitļus, vai uz populācijas blīvuma un izplatības datiem balstītā aplēsē, vai no eksperta atzinuma, bet kam 95 % ticamības robežas nav aprēķinātas. To, vai labākā iespējamā aplēse iegūta no monitoringa datiem, ekstrapolācijas rezultātā vai eksperta atzinuma veidā, var norādīt 3.4. laukā.
- Vairākgadu vidējā vērtība – vidējā vērtība (un intervāls, t. i., aplēse par sliktāko un par labāko gadu). Izmantojama, ja populācijas lieluma aplēses veiktas vairākos pārskata perioda gados (norādīti 3.1. laukā).
- 95 % ticamības intervāls – no izlašu uzskaitēm iegūtas aplēses vai modelis, pēc kāda labākajai atsevišķajai vērtībai (norādīta 3.2.d) laukā) ir iespējams aprēķināt 95 % ticamības robežas (norādītas 3.2.b) un 3.2.c) laukā).
- Aplēstais minimums – to izmanto, ja datu ir tik maz, ka nav iespējams izdarīt pat ļoti aptuvenu aplēsi, bet ir zināms, ka populācijas lielums pārsniedz kādu noteiktu vērtību, vai ja par paziņotā aplēstā intervāla pamatu ņemta izlašu uzskaitē vai monitoringa projekts, kas patieso populācijas lielumu, visticamāk, novērtējis pārāk zemu.

Ja norāda gan intervālu (3.2.b) lauks "Minimālā vērtība" un 3.2.c) lauks "Maksimālā vērtība"), gan atsevišķas vērtības (3.2. d) lauks "Labākā atsevišķā vērtība"), 3.3. laukā "Aplēses veids" jāatzīmē variants, kurš atbilst precīzākajai no paziņotajām aplēsēm. Tas jāpiezīmē 3.7. laukā "Papildu informācija".

3.4. Noteikšanas metode

Šo lauku izmanto, lai sīkāk raksturotu 3.2. laukā norādītā populācijas lieluma aplēšanas metodiku. Izraugās vienu no šīm kategorijām:

- veikta pilnīga uzskaitē vai statistiski robusta aplēse (piemēram, vadoties pēc izlašu uzskaitēm, kuras aptver lielāko daļu zināmās izplatības teritorijas);
- aplēsts, galvenokārt ekstrapolējot no ierobežota datu apjoma (iegūta, piemēram, mazā areāla daļā veiktās izlašu uzskaitēs, uz populācijas blīvuma/skaitliskuma un izplatības datiem balstītu modeļu pielietošanas rezultātā vai no agrākas aplēses, kas atjaunināta, izmantojot tendenču datus);
- aplēsts, vadoties galvenokārt pēc eksperta atzinuma, kuru pamato ļoti ierobežots datu apjoms;
- datu nepietiek / datu nav.

Ja norāda gan intervālu (3.2.b) lauks "Minimālā vērtība" un 3.2.c) lauks "Maksimālā vērtība"), gan atsevišķas vērtības (3.2. d) lauks "Labākā atsevišķā vērtība"), jāatzīmē metode, ar kuru iegūtā aplēse ir visprecīzākā. Tas jāpiezīmē 3.7. laukā "Papildu informācija".

3.5. Avoti

Lai attiecībā uz 3.1.–3.4. laukā ziņotajiem datiem iemītu vajadzīgo revīzijas taku, jānorāda svarīgākā izmantotā literatūra vai citi informācijas avoti, kas lietoti minēto lauku aizpildīšanai. Šādi avoti var būt, piemēram, zinātniskas publikācijas, datubāzēs glabāti, bet nepublicēti dati, tīmekļa vietnes un ekspertu darba grupas. Informāciju ieteicams sniegt tik sīku, lai paziņoto datu izcelsmi varētu saprast ikviens ziņojuma izskatītājs (vai tas, kurš ziņojumu pēc 6 vai 12 gadiem atjauninās).

3.6. Kopš iepriekšējā ziņojuma notikušās pārmaiņas un to cēloņi

Šo lauku izmanto, lai norādītu, vai paziņotās populācijas lielums kopš iepriekšējā pārskata perioda ir mainījies un – ja ir – lai šīs pārmaiņas aprakstītu sīkāk.

Ja pārmaiņas ir bijušas, jānorāda, kuram no b)–f) atbilžu variantiem tās atbilst (ir iespējams atzīmēt vairākus) ⁽¹⁴⁾:

- nē, pārmaiņu nav;
- jā, patiesas pārmaiņas;
- jā, jo uzlabojušās zināšanas vai ir pieejami precīzāki dati;
- jā, jo izmantota cita metode ⁽¹⁵⁾ (te atzīmē arī taksonomiskas izmaiņas);
- jā, bet pārmaiņu raksturs nav skaidrs;
- jā, bet pārmaiņu cēloņi ir citi.

Visbeidzot, jānorāda, kāds ir galvenais pārmaiņu cēlonis (izvēlas vienu):

- patiesas pārmaiņas;
- labākas zināšanas vai precīzāki dati;
- citas metodes izmantošana;
- cēlonis nav zināms;
- cits cēlonis.

⁽¹⁴⁾ Ir tipiski, ka reti sastopamas sugas bauda pastiprinātu uzmanību. Rezultātā vairāk cilvēku tās meklē un arī atrod, un populācijas lieluma aplēse tiek attiecīgi pārskatīta, un itin bieži to ievērojami palielina. Tomēr, analizējot datus no teritorijām, kuru vēsturiskās tendences ir uzticamas, joprojām var kļūt skaidri redzams, ka suga faktiski iet mazumā. Šādā gadījumā jāizvēlas variants "jā, jo uzlabojušās zināšanas / ir pieejami precīzāki dati". 3.7. lauks "Papildu informācija" ļauj dalībvalstij sīkāk paskaidrot, kāpēc populācijas lieluma aplēse ir palielinājusies, bet 3. iedaļā tomēr ziņots, ka populācija samazinās.

⁽¹⁵⁾ Pie "citas metodes" pieskaita arī prasmīgāku interpretēšanu vai bāzes datu interpretācijas kļūdu izlabošanu.

Ja dalībvalsts vēlas sniegt sīkākas ziņas, to var darīt 3.7. laukā "Papildu informācija". Ja atzīmēts lauks "jā, bet pārmaiņu cēloņi ir citi", atbilde sīkāk jāpaskaidro laukā "Papildu informācija". Šo ceļu vajadzētu iet tikai ļoti retos gadījumos.

3.7. Papildu informācija (nav obligāta)

Šo neobligāto lauku var izmantot, lai brīvā formā sniegtu iederīgas papildu ziņas par datiem, kuri 3.1.–3.6. laukā doti populācijas lieluma novērtēšanas nolūkā. Tādas ziņas ir, piemēram, sīkāka informācija par pārrēķina koeficientiem, kas varētu būt izmantoti, lai lauka aplēses par populācijas lielumu izteiktu ar ligzdojošiem pāriem (sk. arī 3.2. lauka aprakstu), vai par citiem pārmaiņu iemesliem (sk. arī 3.6. lauka aprakstu). Piemēram, ja izmantotās metodes nomainīšanas rezultātā dalībvalsts paziņojusi tādu pašu populācijas lielumu kā iepriekšējā ziņojumā, bet ir notikušas patiesas pārmaiņas, šeit to var atzīmēt.

4. POPULĀCIJAS TENDENCE

4.1. Īstermiņa (pēdējo 12 gadu) tendence

4.1.1.–4.1.5. lauku izmanto, lai sniegtu informāciju par populācijas lieluma izmaiņu īstermiņa tendenci 12 gadu periodā.

4.1.1. Īstermiņa tendences periods

Īstermiņa tendenču periods ir 12 gadi (atbilst aptuveni diviem ziņošanas cikliem). 2019.–2024. gada ziņojumos šis periods ir 2013.–2024. gads vai cits periods, kas ir tam pēc iespējas tuvāks. Zināma elastība ir pieļaujama: lai gan ideālā gadījumā tendences paziņojamas par 2013.–2024. gadu, var būt tā, ka labākie pieejamie dati ir iegūti citu gadu uzskaitēs vai ka agrāka beigu punkta izmantošana ļautu nacionālo 12. panta ziņojumu iesniegt nekavējoties, un tad dati tiks pieņemti arī par, piemēram, 2010.–2021. gadu. Tomēr jāņem vērā, ka nacionālās tendences ir jāsapludina, lai aplēstu vispārējo ES līmeņa tendenci, un tādēļ visas tendences, kas nav paziņotas par "ideālo" periodu, tiks attiecīgi ekstrapolētas vai apcirstas (sīkāk skatīt tehniskajos norādījumos par jēdzieniem un definīcijām). Jaunpienākušū sugu tendences ideālā gadījumā paziņojamas, par sākuma gadu norādot gadu, kurā suga ligzdojusi/pamanīta pirmoreiz. Piemēram, ja sugas ligzdošana pirmo reizi novērota 2018. gadā, tad 2019.–2024. gada pārskata periodā īstermiņa tendences periods būs 2018.–2024. gads.

4.1.2. Īstermiņa tendences virziens

Norāda, kāda 4.1.1. laukā ziņotajā periodā bijusi populācijas tendence (izvēlas tikai vienu variantu):

- (a) stabila
- (b) svārstīga
- (c) augoša
- (d) dilstoša
- (e) neskaidra
- (f) nezināma

Stabilu tendenci no nedaudz augošas vai nedaudz dilstošas varēs nošķirt atkarībā no tā, kāda veida informācija par attiecīgās sugas tendenci ir pieejama. Ja ir pieejami statistiski robusti monitoringa dati, vajadzētu būt iespējamam nošķirt (un tātad ziņot) salīdzinoši nelielus, bet statistiski nozīmīgus kāpumus vai kritumus (piemēram, ja pārmaiņu 95 % ticamības intervāli nepārklājas ar nulli). Ja turpretim tendences virziena kategorija noteikta, balstoties uz mazāk robustiem datiem (vai uz eksperta atzinumu), stabilas tendences nošķiršanā no augošas vai dilstošas jāizmanto noteikts sliekšnis (10 % lielas vispārējās izmaiņas tendences periodā). Abos gadījumos dalībvalstis tiek mudinātas 4.3. laukā "Papildu informācija" sniegt attiecīgas paskaidrojošas/papildinošas ziņas (piemēram, "Bieži sastopamu sugu nacionālajā monitoringa shēmā noteiktā īstermiņa tendence 2013.–2024. gadā bija -0,4 % (ar 95 % ticamības intervālu: = 1,1 % un +0,4 % gadā), tāpēc pārmaiņas visā periodā bija -4 % (95 % ticamības intervāls: -11 % un +4 %) un tendence atzīta par stabilu). Sīkākus norādījumus skatīt tehniskajos norādījumos par jēdzieniem un definīcijām.

Par tendences svārstīgumu var runāt tad, ja sugas vidējais populācijas lielums tendences periodā būtiski nemainās, bet no gada gadā notiek lielas skaitliskuma izmaiņas, dažkārt par vienu vai divām lieluma kārtām. Parasti šādu dinamiku uzrāda boreālajā un arktiskajā reģionā ligzdojošās sugas, piemēram, dažas pūces un krustknābji, kuru skaitliskums ir cieši saistīts ar tādas barības pieejamību, kurai raksturīgi cikliski savairošanās kāpumi un kritumi, bet vispār svārstīguma tendenci var novērot arī sugām ar paaugstinātu jutību pret nelabvēlīgiem vai mainīgiem klimatiskajiem apstākļiem. Dalībvalstis tiek lūgtas šo kategoriju lietot tikai tām sugām, kuru populācijas pieaugums/samazinājums no gada uz gadu ir ≥ 50 %. Svārstīga populācijas tendence būs arī sugām, kuras atzītas par tādām, kas ligzdo/ziemo regulāri (t. i. pārsvārā), bet tomēr var nebūt sastopamas katru gadu.

To, ka tendence nav skaidra, atzīmē gadījumos, kad kādi nebūt monitoringa dati ir pieejami, taču ar tiem nepietiek, lai uzticami izvēlētos vienu no divām vai vairākām tendencēm, piemēram, lai noteiktu, vai populācija ir svārstīga vai dīlstoša. Tas varētu būt saistīts ar to, ka izlases lielums ir mazs un/vai monitoringa shēma iedibināta salīdzinoši nesnen. Sīkākas ziņas, piemēram, par pieejamajiem datiem un/vai eksperta atzinumu par to, kura tendence ir ticamāka, var sniegt 4.3. laukā "Papildu informācija". Šajā (nevis svārstīgas tendences) kategorijā ziņojamas arī bieži sastopamu sugu nacionālajā monitoringa shēmā noteiktas tendences, kuras pie neskaidrajām ierindojusi, piemēram, *TRIM* ⁽¹⁶⁾. Sīkākus norādījumus skatīt tehniskajos norādījumos par jēdzieniem un definīcijām.

To, ka tendence ir nezināma, norāda tikai tad, ja par sugas tendenci nacionālā līmenī nav ne kvantitatīvas, ne kvalitatīvas informācijas. Tomēr pat šādos gadījumos nacionālajiem ekspertiem bieži vien būs sajūta par to, kurš tendenču scenārijs ir varbūtīgāks, vai vismaz par ticamākajiem populācijas potenciālās augšanas vai dīlšanas limitiem, un jebkādas norādes ⁽¹⁷⁾ varētu ļoti noderēt, kad tiks vērtēts visas ES populācijas stāvoklis.

Sīkāki norādījumi par populācijas tendencēm doti tehniskajos norādījumos par jēdzieniem un definīcijām.

4.1.3. Īstermiņa tendences relatīvais svarīgums

Ja 4.1.2. laukā ziņots, ka populācijas tendence ir augoša vai dīlstoša, vai neskaidra, šeit ieraksta populācijas lieluma kopējās procentuālās izmaiņas 4.1.1. laukā norādītajā tendences periodā.

Izvēlas no šādiem variantiem:

(a) minimālā vērtība;

(b) maksimālā vērtība;

(c) labākā atsevišķā vērtība

— Ja tendences relatīvais svarīgums pieejams tikai diapazona veidā (piemēram, 20–30 %), šīs divas vērtības paziņo a) laukā "Minimālā vērtība" un b) laukā "Maksimālā vērtība".

— Ja pieejams precīzs skaitlis (piemēram, 27 %), to ieraksta c) laukā "Labākā atsevišķā vērtība".

— Ja pieejama aritmētiskā vidējā vai visticamākā tendence un arī 95 % ticamības intervāls, šīs trīs vērtības var ziņot attiecīgi c) un arī a) un b) laukā.

— Situācijā, kad zināma tikai minimālā (vai maksimālā) vērtība (piemēram, sniegts eksperta atzinums), tā būtu jāieraksta laukā "Labākā atsevišķā vērtība", NEVIS a) laukā "Minimālā vērtība" vai b) laukā "Maksimālā vērtība".

— Negatīvas relatīvā svarīguma vērtības vienmēr jāpaziņo kā negatīvas (t. i., ar mīnusa zīmi), arī tad, ja iepriekš jau norādīts, ka tendence ir dīlstoša. Lai aiztaupītu pūles, plusa zīme pie pozitīvām tendencēm tomēr nav jāliek (t. i., tiek pieņemts, ka tendences relatīvā svarīguma pieraksts "15" nozīmē "+15 %"). Ja tendences ir negatīvas, jāievēro, ka lauki "Minimālā vērtība" un "Maksimālā vērtība" attiecas uz matemātiski minimālajām un maksimālajām vērtībām (nevis uz minimālajiem un maksimālajiem samazinājumiem).

Īpašajā gadījumā, kad suga teritoriju apgūvusi vai tajā iedzīvojusies tendences noteikšanas periodā (nacionālajā kontrolosarakstā norādīta ar jaunpienācējas kodu ARR), populācijas pieauguma relatīvo svarīgumu aprēķina, balstoties uz populācijas lielumu sākuma gadā ⁽¹⁸⁾. Piemēram, ja suga (viens pāris) pirmoreiz ligzdojusi 2018. gadā, bet 2024. gadā ligzdojošo populāciju veido jau astoņi pāri, tad par 2019.–2024. pārskata periodu šādi: 4.1.1.laukā raksta "2018–2024", 4.1.2. laukā atzīmē "augoša" un 4.1.3.c) laukā raksta "700" (t. i., procentuālais pieaugums no viena līdz astoņiem). Ideālā gadījumā 4.3. laukā "Papildu informācija" būtu jāpieraksta piezīme, kas apstiprina teritorijas apgūšanas gadu un sākotnējo populācijas lielumu (piemēram, "Suga (viens pāris) pirmo reizi ligzdojusi 2018. gadā.").

Turpretim attiecībā uz sugām, kas tendences noteikšanas periodā valstī ir izmirušas, vienkārši paziņot 100 % samazinājumu ir par maz, jo tā netiek sniegta visa informācija, kas vajadzīga, lai novērtētu samazinājuma relatīvo nozīmīgumu (populācija līdz nullei var sarukt tiklab no viena kā no simt īpatņu lielām populācijām, un abos gadījumos tas ir 100 % samazinājums). Piemēram, ja sugas ligzdojošo populācija 2014. gadā bija 10 pāru liela, bet 2021. gadā suga vairs neligzdoja, ziņo šādi: 4.1.1.laukā raksta "2014–2021", 4.1.2. laukā atzīmē "dīlstoša", 4.1.3.c) laukā raksta "-100" un 4.3. laukā "Papildu informācija" pievieno piezīmi, kurā norādīts populācijas lielums 2014. gadā (piemēram, "2014. gadā bija 10 ligzdojošu pāru. 2021. gadā suga vairs neligzdo.").

⁽¹⁶⁾ Monitoringa datu tendences un indeksi [bezmaksas programmatūra]: daudzas bieži sastopamu sugu putnu monitoringa shēmas to izmanto, lai analizētu nacionālo uzskaišu datus (sk. <https://pecbms.info/methods/software/>).

⁽¹⁷⁾ Piemēram, 4.3. laukā "Papildu informācija" ierakstīta apmēram šāda veida piezīme: "Uzticamas informācijas par īstermiņa tendenci nav, bet domājams, ka ideālajā tendences periodā tā samazinājusies/pieaugusi par vairāk nekā 30 %".

⁽¹⁸⁾ Tas vajadzīgs, lai novērstu problēmu, ko radītu procentuālā pieauguma aprēķināšana, par bāzliniju ņemot nulli.

Lai gan norādīt par stabilām vai svārstīgām paziņotu tendenču relatīvo svarīgumu nav obligāti ⁽¹⁹⁾, 4.1.3. laukā ir iespējams paziņot arī to. 4.3. laukā "Papildu informācija" var sniegt visus pārējos būtiskos paskaidrojumus un papildu ziņas, piemēram, stabilo tendenču ticamības intervālus vai sīkāku informāciju par svārstīgajām tendencēm.

4.1.4. Īstermiņa tendences noteikšanas metode

Izmanto vienu no šīm kategorijām:

- (a) veikta pilnīga uzskaitē vai statistiski robusta aplēse (piemēram, salīdzinātas divas populācijas lieluma aplēses, kas abas ir pilnīgas skaitīšanas iznākums, vai veikts specializēts un statistiski jaudīgs populācijas monitorings);
- (b) aplēsts, galvenokārt ekstrapolējot no ierobežota datu apjoma (piemēram, tendences noteiktas, vadoties pēc datiem, kas savākti no relatīvi mazas populācijas daļas, vai balstoties uz nepietiekami lielu datu izlasi, vai ekstrapolējot no kādiem citiem mērījumiem);
- (c) aplēsts, vadoties galvenokārt pēc eksperta atzinuma, kuru pamato ļoti ierobežots datu apjoms;
- (d) datu nepietiek / datu nav.

Var izvēlēties tikai vienu kategoriju; ja dati kompilēti no dažādiem avotiem, izvēlas visnozīmīgākā datu avota kategoriju.

"Noteikšanas metode" attiecas gan uz īstermiņa tendences virzienu (4.1.2. lauks), gan uz tendences relatīvo svarīgumu (4.1.3. lauks), kas abi ir daļa no viena novērtējuma un šeit jāņem vērā.

4.1.5. Avoti

Lai attiecībā uz 4.1.1.–4.1.4. laukā ziņotajiem datiem iemītu vajadzīgo revīzijas taku, jānorāda svarīgākā izmantotā literatūra vai citi informācijas avoti, kas lietoti minēto lauku aizpildīšanai. Šādi avoti var būt, piemēram, zinātniskas publikācijas, datubāzēs glabāti, bet nepublicēti dati, tīmekļa vietnes un ekspertu darba grupas. Informāciju ieteicams sniegt tik sīku, lai paziņoto datu izcelsmi varētu saprast ikviens ziņojuma izskatītājs (vai tas, kurš ziņojumu pēc 6 vai 12 gadiem atjauninās).

4.2. Ilgtermiņa tendence (kopš aptuveni 1980. gada)

4.2.1. Ilgtermiņa tendences periods

Ideālais periods, par kuru ziņojamas ilgtermiņa tendences, ir aptuveni no 1980. gada (kad tika pieņemta/stājās spēkā Direktīva 2009/147/EK) līdz pārskata perioda pēdējam gadam. Šajā ziņā tomēr pastāv zināma elastība, un tādējādi, ja dalībvalsts savas nacionālās skaitīšanas veikusi (piemēram) 1980., 1995., 2015. un 2020. gadā, par 2019.–2024. pārskata gadu būtu ziņojama 1980.–2020. gada tendence. Teritoriju kopš 1980. gada apguvušas sugas tendence ideālā gadījumā paziņojama, par sākuma gadu norādot gadu, kurā suga ligzdojusi/pamanīta pirmoreiz. Piemēram, ja sugas ligzdošana pirmo reizi novērota 2000. gadā, ilgtermiņa tendences periods sākas no 2000. gada. Jaunpienākušām sugām sākuma laiks iekrīt kādā no diviem iepriekšējiem pārskata periodiem (t. i., attiecībā uz 2019.–2024. pārskata periodu tas ir 2013.–2024. gads; sk. arī 4.1.1. lauka aprakstu).

Dalībvalstis, kurām savu populācijas monitoringa shēmas datu par laiku pirms 2000. gada nav, tiek mudinātas iepazīties ar citiem potenciāliem šādas informācijas avotiem, piemēram, ar abiem *Birds in Europe* ⁽²⁰⁾ izdevumiem, kuros par 1970.–1990. un 1990.–2000. gadu populācijas nacionālās tendences diapazoni aplēsti (un papildliteratūras avoti norādīti) lielākajai daļai sugu.

4.2.2. Ilgtermiņa tendences virziens

Sk. augstāk 4.1.2. lauka "Īstermiņa tendences virziens" aprakstu.

Ja tendences virziena kategorija noteikta, balstoties uz mazāk robustiem datiem (vai uz eksperta atzinumu), stabilas tendences nošķiršanā no augošas vai dilstošas jāizmanto noteikts sliekšnis (20 % lielas vispārējas izmaiņas ilgtermiņa tendences periodā. Īstermiņa tendencēm izmanto 10 % sliekšni, sk. augstāk 4.1.2. lauka aprakstu).

Sīkāki norādījumi par populācijas tendencēm doti tehniskajos norādījumos par jēdzieniem un definīcijām.

⁽¹⁹⁾ Kad aplēš ES līmeņa tendenci, uzskata, ka neviena no tām stāvokli būtībā nemaina.

⁽²⁰⁾ Tucker, G.M. & Heath, M.F. (1994) *Birds in Europe: their conservation status*. BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 3), Cambridge, UK.
BirdLife International (2004) *Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status*. BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 12), Cambridge, UK.

4.2.3. Ilgtermiņa tendences relatīvais svarīgums

Sk. augstāk 4.1.3. lauka "Īstermiņa tendences relatīvais svarīgums" aprakstu.

4.2.4. Ilgtermiņa tendences noteikšanas metode

Sk. augstāk 4.1.4. lauka "Īstermiņa tendences noteikšanas metode" aprakstu.

4.2.5. Avoti

Sk. augstāk 4.1.5. lauka aprakstu.

4.3. Papildu informācija (nav obligāta)

Šo iedaļu var izmantot, lai brīvā formā sniegtu papildu ziņas par datiem, kuri 4.1. un 4.2. iedaļā ziņoti, lai varētu novērtēt populācijas tendenci (ieteikumus skatīt iepriekšējo lauku aprakstos).

5. LIGZDOŠANAS IZPLATĪBAS APGABALA KARTE UN PLATĪBA

Nacionālie ligzdojošo putnu atlanti jau tagad ir izveidoti vairumā ES dalībvalstu, un 2020. gadā ir publicēts jauns Eiropas ligzdojošo putnu atlants (EBBA2) ⁽²¹⁾. Nacionālie ziemojošo putnu atlanti turpretim publicēti tikai dažās valstīs, un daudzas putnu sugas ziemā vispār ir daudz mobilākas. Tāpēc dati par sugu izplatību ziemā netiek prasīti.

5.1. Sensitīvas sugas

Dažas sugas ir īpaši neaizsargātas pret vajāšanu, nelikumīgu nogalēšanu vai olu savākšanu, un tāpēc, ja atklātībā nonāktu detalizēta informācija par šo sugu izplatību, to saglabāšana vai pārvaldīšana varētu tikt patiesi apgrūtināta. Retos gadījumos dalībvalstis var uzskatīt, ka suga apdraudēta tiek tad, ja publiski pieejami kļūst sugas izplatības dati prasītajā 10 × 10 km koordinātu tīkla standarta mērogā (sk. 5.3. iedaļu). Ja informāciju par sugas izplatību, kas paziņota saskaņā ar 5.3. lauka specifikācijām, uzskata par sensitīvu, to šajā laukā var apstiprināt, ievadot atbildi "jā".

Ja suga ir atzīmēta kā sensitīva, Komisija un EVA tās izplatību sabiedrībai neatklās (piemēram, šo informāciju npublicēs publiski pieejamā datubāzē vai tīmekļa vietnē).

5.2. Gads vai periods

Jānorāda gads (piemēram, 2021) vai periods (piemēram, 2019–2023), kurā ligzdošanas izplatība novērtēta iepriekšējo reizi. Periodus ziņojumos mēdz izmantot bieži, jo sugu vairumam izplatību parasti kartē nacionālā atlanta veidošanas laikā, bet tas visbiežāk nozīmē vairākus gadus ilgu lauka darbu. Paziņotajam gadam vai periodam jāietver faktiskais datu vākšanas periods.

Ja informācijas no nesen veidota atlanta nav, dalībvalstis tiek mudinātas aktuālākus skaitļus ziņot, nacionālo izplatības karti atjauninot ar citiem datiem, tādiem kā ikgadējo monitoringa shēmu rezultāti, dati no interneta un nacionālu vai reģionālu uzskaišu dati. Šādos gadījumos izplatības karte tiks sagatavota, balstoties uz iepriekšējā pārskata perioda datiem vai izmantojot vecākus izplatības datus, kuri atjaunināti ar regulārā monitoringa rezultātiem vai tiešsaistes sistēmās savāktiem datiem. Paziņotajam gadam vai periodam jābūt tam, uz kuru attiecas paziņotā izplatība.

5.3. Ligzdošanas izplatības apgabala karte

Izplatības apgabala karti iesniedz kopā ar attiecīgajiem metadatiem (projekcija, koordinātu sistēma, mērogs). Standarts ir 10 × 10 km ETRS 89 koordinātu tīkla šūnas LAEA (EPSG:3035) projekcijā ⁽²²⁾. Izplatības datu kopu veido 10 km koordinātu tīkla šūnas, kurās ligzdošana ir konstatēta vai daudz maz ticama (zemāk sk. norādījumus par sugu izplatības kartēšanu); atribūtu datu izmantošana, lai norādītu uz sugas klātbūtni vai atbūtni kādā tīkla šūnā, nav atļauta. Izplatības

⁽²¹⁾ <https://ebba2.info/>

⁽²²⁾ Eiropas elipsoidālo koordinātu atskaites sistēma, 1989. Lamberta azimutālā vienādlaukumu projekcija ar šādiem parametriem: pamatparalēle 52° N, pamatmeridiāns 10° E, nobīde ziemeļu virzienā 3 210 000,0 m, nobīde austrumu virzienā 4 321 000,0 m (uz EPSG 3035 bāzes). Tīkla sākumu aprēķina no projekcijas 0 m N 0 m E. <http://www.eionet.europa.eu/gis>.

datu vākšanas periods metadatos jāiekļauj, ievērojot *INSPIRE* vadlīnijas ⁽²³⁾. Izplatības karšu tehniskās specifikācijas dotas uzziņu portālā.

Dalībvalstis vai tādas mazas teritorijas kā Kanāriju salas, Madeira vai Azoru salas var izmantot kartes ar 1×1 km koordinātu tīklu. Lai vizualizētu Eiropas līmeni, tās tiks agregētas līdz 10×10 km.

Individuālām dalībvalstīm sagatavoti koordinātu tīkli ir pieejami lejupielādēšanai no uzziņu portāla.

Konkrētās sugas ligzdotāju sastopamība (t. i., klātbūtne vai atbūtne) jānorāda katrā kartes koordinātu tīkla šūnā. Caurmērā jāiekļauj vienīgi tās koordinātu tīkla šūnas, kurās ligzdošana ir apstiprinājusies, varbūtīga vai iespējama; ligzdošanas kategoriju definīcijas un kodus skatīt metodikai veltītās jaunā Eiropas ligzdojošo putnu atlanta daļas ⁽²⁴⁾ 2. tabulā. Ja zināms, ka uzskaišu aptvērums un datu pieejamība ir trūcīga, pēc eksperta ieskatiem vai modelēšanas iznākumā tomēr var iekļaut arī tīkla šūnas, kurās sastapt ligzdojošas populācijas var daudz maz ticami, sevišķi ja runa ir par bieži sastopamām sugām. Šādos gadījumos 5.8. laukā "Papildu informācija" var sniegt papildu ziņas par datu uzticamību.

5.4. Ligzdošanas izplatības apgabala platība

Ieraksta pašreizējās izplatības apgabala kopējo platību dalībvalstī (km^2). Vairumā gadījumu tas būs aizņemto 10×10 km kvadrātu skaits, reizināts ar 100. Izplatības apgabala platība jāatbilst ar $(10 \times 10$ km vai 1×1 km) koordinātu tīklu, kurš dalībvalsts teritorijā var ietilpt pilnībā vai daļēji (t. i., to, kas iet pāri dalībvalsts robežām, ieskaita pilnā apmērā).

Lokalizētu sugu gadījumā izplatības apgabala platību ir iespējams ziņot, izmantojot smalkāku izšķirtspēju; piemēram, sugām, kas ligzdo tikai vienā konkrētā vietā, izplatības apgabals ir tās teritorijas platība, kurā suga ir sastopama, un tie var būt kaut vai daži hektāri.

5.5. Noteikšanas metode

Šo lauku izmanto, lai sīkāk aprakstītu 5.4. laukā norādītās ligzdošanas izplatības apgabala platības aprēķināšanas metodiku. Izraugās vienu no šīm kategorijām:

- veikta pilnīga uzskaitē vai statistiski robusta aplēse;
- aplēsts, galvenokārt ekstrapolējot no ierobežota datu apjoma;
- aplēsts, vadoties galvenokārt pēc eksperta atzinuma, kuru pamato ļoti ierobežots datu apjoms;
- datu nepietiek / datu nav.

Ja dati kompilēti no dažādiem avotiem, izvēlas visnozīmīgākā datu avota kategoriju.

Atbildi "d) datu nepietiek / datu nav" attiecībā uz noteikšanas metodi dod tad, ja izplatības apgabala karte, uz kuru pamatojas izplatības apgabala platības aplēse un kura iegūta vispusīgā kartēšanā, modelēšanā vai ekstrapolācijā, vai – izņēmuma gadījumā – ir eksperta interpretācijas rezultāts, aptver mazāk nekā 75 % no domājamā faktiskā izplatības apgabala un nav izmantoti nekādi citi dati, kas šo izplatības apgabala platības aplēses trūkumu novērstu (t. i., iegūtā karte domājamo sugas izplatības apgabalu ataino nepilnīgi un tāpēc šā apgabala platība ir novērtēta par zemu).

5.6. Papildu kartes (nav obligātas)

Dalībvalsts pēc savas izvēles var iesniegt papildu karti, kas ir citāda nekā standartizētā karte, kuru iesniegt prasīts 5.3. laukā. Tomēr šis lauks ir fakultatīvs un neatbrīvo no vajadzības iesniegt 5.3. laukā prasīto karti.

⁽²³⁾ Attiecībā uz 2019.–2024. gada periodu sīkāka informācija par saskaņošanu ar *INSPIRE* tiks sniegta attiecīgajā telpisko datu rokasgrāmatā.

⁽²⁴⁾ <https://ebba2.info/about/methodology/>

Šeit var ziņot par kartēm, kuru izšķirtspēja nav 10×10 km, vai par koordinātu tīklu, kas nav ETRS 89 LAEA (EPSG:3035) koordinātu tīkls.

5.7. Avoti

Lai attiecībā uz 5.1.–5.6. laukā ziņotajiem datiem iemītu vajadzīgo revīzijas taku, jānorāda svarīgākā izmantotā literatūra vai citi informācijas avoti, kas lietoti minēto lauku aizpildīšanai. Šādi avoti var būt, piemēram, zinātniskas publikācijas, datubāzēs glabāti, bet nepublicēti dati, tīmekļa vietnes un ekspertu darba grupas. Informāciju ieteicams sniegt tik sīku, lai paziņoto datu izcelsmi varētu saprast ikviens ziņojuma izskatītājs (vai tas, kurš ziņojumu pēc 6 vai 12 gadiem atjauninās).

5.8. Papildu informācija (nav obligāta)

Šo iedaļu var izmantot, lai (nepārsniedzot 500 rakstzīmes) brīvā formā sniegtu papildu ziņas par datiem, kuri 5.1.–5.7. laukā ziņoti, lai varētu novērtēt ligzdošanas izplatības apgabala platību.

6. LIGZDOŠANAS IZPLATĪBAS APGABALA TENDENCE

6.1. Īstermiņa (pēdējo 12 gadu) tendence

6.1.1.–6.1.5. lauku izmanto, lai sniegtu informāciju par ligzdošanas izplatības apgabala īstermiņa tendenci 12 gadu periodā. Vispārīgi, ja attiecībā uz īstermiņa tendenci datu nav vai tie nav zināmi, tiek ieteikts izmantot ekspertu atzinumus vai citus datu avotus. Piemēram, ja nesēnāki konkrētu sugu pētījumi sniedz ieskatu par jaunākajām tendencēm vai ja (ļoti retu/lokalizētu ligzdotāju gadījumā) zināšanas par kādreizējām/pašreizējām ligzdošanas vietām var ļaut izdarīt vienkāršu salīdzinājumu (piemēram, 2013. gadā bija zināmas trīs ligzdošanas vietas, un 2024. gadā / ap 2024. gadu tās joprojām bija ligzdotāju aizņemtas, tātad īstermiņa izplatības tendence būtībā ir stabila), tendences virzienu var novērtēt, izmantojot šo informāciju kopā ar eksperta atzinumu.

6.1.1. Īstermiņa tendences periods

Īstermiņa tendenču periods ir 12 gadi (divi ziņošanas cikli). 2019.–2024. gada ziņojumos šis periods ir 2013.–2024. gads vai cits periods, kas ir tam pēc iespējas tuvāks. Zināma elastība ir pieļaujama: lai gan ideālā gadījumā tendences paziņojamas par 2013.–2024. gadu, var būt tā, ka labākie pieejamie dati ir iegūti citu gadu uzskaitēs, un tad dati tiks pieņemti arī par citu, tomēr salīdzināmu periodu (piemēram, par 2009.–2023. gadu). Jaunpienākušo sugu tendences ideālā gadījumā paziņojamas, par sākuma gadu norādot gadu, kurā suga ligzdojusi pirmoreiz. Piemēram, ja sugas ligzdošana pirmo reizi novērota 2018. gadā, tad 2019.–2024. gada pārskata periodā īstermiņa tendences periods būs 2018.–2024. gads. Izmantoto periodu norāda šajā laukā.

6.1.2. Īstermiņa tendences virziens

Norāda, kāda 6.1.1. laukā ziņotajā periodā bijusi izplatības tendence (izvēlas tikai vienu variantu):

- (a) stabila
- (a) svārstīga
- (b) augoša
- (c) dilstoša
- (d) neskaidra
- (e) nezināma

Sīkākus norādījumus par šo tendenču virziena kategoriju interpretēšanu un izmantošanu skatīt populācijas tendencēm veltītās iedaļas 4.1.2. lauka "Īstermiņa tendences virziens" aprakstā. Kategorija "svārstīga" uz izplatības tendencēm visdrīzāk attieksies mazākā mērā nekā uz populācijas tendencēm, taču tā tomēr var izrādīties piemērota, piemēram, gadījumos, kad (regulāri sastopamas) sugas izplatību nacionālā mērogā stipri iespaido citviet radušies sezonāli apstākļi (piemēram, tālāk uz dienvidiem izžuvuši šīs sugas iecienītie mitrāji).

6.1.3. Īstermiņa tendences relatīvais svarīgums

Ja 6.1.2. laukā ziņots, ka izplatības tendence ir augoša vai dilstoša, vai neskaidra, šeit ieraksta izplatības kopējās procentuālās izmaiņas 6.1.1. laukā norādītajā tendences periodā.

Izvēlas no šādiem variantiem:

(a) minimālā vērtība;

(b) maksimālā vērtība;

(c) labākā atsevišķā vērtība

— Ja iespējams ir vienīgi intervāls (piemēram, 20–30 %), šīs divas vērtības paziņo a) laukā “Minimālā vērtība” un b) laukā “Maksimālā vērtība”.

— Ja pieejams precīzs skaitlis (piemēram, 27 %), to ieraksta c) laukā “Labākā atsevišķā vērtība”.

— Ja pieejama aritmētiskā vidējā vai visticamākā tendence un arī 95 % ticamības intervāls, šīs trīs vērtības var ziņot attiecīgi c) un arī a) un b) laukā.

— Situācijā, kad zināma tikai minimālā (vai maksimālā) vērtība (piemēram, sniegts eksperta atzinums), tā būtu jāieraksta laukā “Labākā atsevišķā vērtība”, NEVIS a) laukā “Minimālā vērtība” vai b) laukā “Maksimālā vērtība”. Negatīvas relatīvā svarīguma vērtības vienmēr jāpaziņo kā negatīvas (t. i., ar mīnusa zīmi), arī tad, ja iepriekš jau norādīts, ka tendence ir dīlstoša. Lai aiztaupītu pūles, plusa zīme pie pozitīvām tendencēm tomēr nav jāliek (t. i., tiek pieņemts, ka tendences relatīvā svarīguma pieraksts “15” nozīmē “+15 %”). Ja tendences ir negatīvas, jāievēro, ka lauki “Minimālā vērtība” un “Maksimālā vērtība” attiecas uz matemātiski minimālajām un maksimālajām vērtībām (nevis uz minimālajiem un maksimālajiem samazinājumiem).

Ja dati ir pieejami, var ziņot arī par stabilām vai svārstīgām paziņotu tendenču relatīvo svarīgumu.

Par īpašajiem gadījumiem ar sugām, kas valstī tendences noteikšanas periodā ir apguvušas teritoriju vai izmirušas, skatīt populācijas tendencēm velītās iedaļas 4.1.3. lauka “Īstermiņa tendences relatīvais svarīgums” aprakstu.

6.1.4. Īstermiņa tendences noteikšanas metode

Šo lauku izmanto, lai sīkāk raksturotu īstermiņa tendences relatīvā svarīguma aprēķināšanas metodiku. Izraugās vienu no šīm kategorijām:

(a) veikta pilnīga uzskaitē vai statistiski robusta aplēse (piemēram, salīdzinātas divas izplatības kartes, kurām izmantoti precīzi izplatības dati, vai veikts specializēts un statistiski jaudīgs sugu izplatības monitorings);

(b) aplēsts, galvenokārt ekstrapolējot no ierobežota datu apjoma (piemēram, tendences noteiktas, vadoties pēc sastopamības datiem, kas savākti citiem mērķiem, vai pēc datiem, kas savākti tikai daļā no kāda veida dzīvotnes ģeogrāfiskā areāla, vai tendences noteiktas, mērot dažus citus sugas dzīvotņu izplatības prediktorus, piemēram, zemes seguma izmaiņas);

(c) aplēsts, vadoties galvenokārt pēc eksperta atzinuma, kuru pamato ļoti ierobežots datu apjoms;

(d) datu nepietiek / datu nav.

6.1.5. Avoti

Lai attiecībā uz 6.1.1.–6.1.4. laukā ziņotajiem datiem iemītu vajadzīgo revīzijas taku, jānorāda svarīgākā izmantotā literatūra vai citi informācijas avoti, kas lietoti minēto lauku aizpildīšanai. Šādi avoti var būt, piemēram, zinātniskas publikācijas, datubāzēs glabāti, bet nepublicēti dati, tīmekļa vietnes un ekspertu darba grupas. Informāciju ieteicams sniegt tik sīku, lai paziņoto datu izcelsmi varētu saprast ikviens ziņojuma izskatītājs (vai tas, kurš ziņojumu pēc 6 vai 12 gadiem atjauninās).

6.2. Ilgtermiņa tendence (kopš aptuveni 1980. gada)

6.2.1. Ilgtermiņa tendences periods

Ideālais periods, par kuru ziņojamas ilgtermiņa tendences, ir aptuveni no 1980. gada (kad tika pieņemta/stājās spēkā Putnu direktīva) līdz pārskata perioda pēdējam gadam. Šajā ziņā tomēr pastāv zināma elastība, un tādējādi, ja dalībvalsts sava nacionālā atlanta uzskaites veikusi (piemēram) 1980., 1995., 2015. un 2020. gadā, par 2019.–2024. pārskata periodu būtu ziņojama 1980.–2020. gada tendence.

Teritoriju kopš 1980. gada apguvušo sugu tendences ideālā gadījumā paziņojamas, par sākuma gadu norādot gadu, kurā suga ligzdojusi pirmoreiz. Piemēram, ja sugas ligzdošana pirmo reizi novērota 2000. gadā, ilgtermiņa tendences periods sākas no 2000. gada. Jaunpienākušām sugām sākuma laiks iekrīt kādā no diviem iepriekšējiem pārskata periodiem (t. i., attiecībā uz 2019.–2024. pārskata periodu tas ir 2013.–2024. gads; sk. arī 6.1.1. lauka aprakstu).

Dalībvalstis, kurām izplatības tendenču datu par laiku pirms 2000. gada nav, var iepazīties ar pirmo EBCC atlantu⁽²⁵⁾ vai izdevumu *Birds in Europe*⁽²⁶⁾, kurā sugu areāla nacionālās tendences diapazoni aplēsti par 1970.–1990. gadu.

6.2.2. Ilgtermiņa tendences virziens

Sk. augstāk 6.1.2. lauka "Īstermiņa tendences virziens" aprakstu.

6.2.3. Ilgtermiņa tendences relatīvais svarīgums

Sk. 6.1.3. lauka "Īstermiņa tendences relatīvais svarīgums" aprakstu.

6.2.4. Ilgtermiņa tendences noteikšanas metode

Sk. 6.1.4. lauka "Īstermiņa tendences noteikšanas metode" aprakstu.

6.2.5. Avoti

Sk. 6.1.5. lauka aprakstu.

6.3. Papildu informācija (nav obligāta)

Šo iedaļu var izmantot, lai (nepārsniedzot 500 rakstzīmes) brīvā formā sniegtu papildu ziņas par datiem, kuri 6.1. un 6.2. iedaļā ziņoti, lai varētu novērtēt ligzdošanas izplatības apgabala tendenci. Piemēram, dalībvalsts, pat ja tā neziņo par vispārējām izplatības pārmaiņām, var vēlēties informēt par ģeogrāfiskām izplatības nobīdēm (īstermiņa vai ilgtermiņa) vai izplatības sadrumstalošanos.

7. GALVENIE SLODZES FAKTORI UN APDRAUDĒJUMI

Šī iedaļa paredzēta, lai iegūtu informāciju par galvenajiem faktoriem, kas, samazinot kādas atsevišķas sugas īpatņu skaitu vai sašaurinot sugas areālu, izraisa tās panīkšanu. Iedaļa jāaizpilda par visām regulāri sastopamajām sugām, kas minētas 12. panta putnu sugu kontrolosarakstā un pieder pie kādas no šādām grupām:

- Direktīvas 2009/147/EK I pielikuma sugas;
- Direktīvas 2009/147/EK II pielikuma sugas, kas valstī ligzdo/ziemo;
- citas gājputnu sugas, kas nacionālā līmenī ir īpaši aizsargājama teritoriju (ĪAT) mehānisma iedarbinātājās sugas.

Dalībvalstis tiek mudinātas šīs ziņas sniegt arī par visām citām sugām, par kurām informācija ir pieejama.

Plašāka informācija par ligzdošanas, ziemošanas vai caurceļošanas sezonai specifiskiem ziņojumiem, kas sniedzami par Direktīvas 2009/147/EK I pielikuma sugām un citām īpaši aizsargājama teritoriju (ĪAT) mehānisma iedarbinātājām sugām, atrodama

2. tabulā "Ziņojuma formāta iedaļas, kas par sugas ligzdošanu, ziemošanu un caurceļošanu aizpildāmas atkarībā no putnu sugas kategorijas".

Slodzes faktori izpaužas kārtējā pārskata perioda laikā un ietekmē sugas vai tās dzīvotņu ilgtermiņa dzīvotspēju. Apdraudējumi ir nākotnē gaidāma vai paredzama ietekme, kas izpaudīsies turpmāko divu pārskata periodu laikā un, domājams, ietekmēs sugas un/vai tās dzīvotņu ilgtermiņa dzīvotspēju (sk. 3. tabulu). Par apdraudējumiem netiek ziņots atsevišķi. Tiek saprasts, ka slodzes faktors, kas "izpaužas pašlaik un, domājams, izpaudīsies arī vēlāk" ir vienlaikus slodzes faktors un apdraudējums, bet slodzes faktors, kas "izpaudīsies vēlāk" ir vienīgi apdraudējums. Apdraudējumam būtu jāatspoguļo problēmas, kuru nobriešana (piemēram, aktuālo ziņoto slodzes faktoru vai paredzamu attīstības projektu izteiksmē) tiek uzskatīta par pamatoti iespējamu. Slodzes faktoru un apdraudējumu definīcijas ir dotas 3. tabulā.

⁽²⁵⁾ Hagemeyer, E.J.M. & Blair, M., eds. (1997) *The EBCC Atlas of European Breeding Birds: their distribution and abundance*. T & A D Poyser, London.

⁽²⁶⁾ Tucker, G.M. & Heath, M.F. (1994) *Birds in Europe: their conservation status*. BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 3), Cambridge, UK.

3. tabula

Slodzes faktora un apdraudējuma definīcija (12. pantā prasīto ziņojumu kontekstā)

	Izpaušanās periods/definīcija	Laika nogrieznis
Slodzes faktors	Izpaužas pašlaik un/vai pašreizējā pārskata periodā (visā periodā vai daļā no tā)	Pašreizējais sešu gadu pārskata periods
Apdraudējums	Faktori, kas, domājams, sāks darboties pēc pašreizējā pārskata perioda	Nākamie divi pārskata periodi, t. i., 12 gadu periods pēc pašreizējā pārskata perioda beigām

7.1. **Slodzes faktoru iezīmes**

Iesniedz slodzes faktoru sarakstu: tajā nosauc ne vairāk kā 20 slodzes faktorus. [Pilns] slodzes faktoru saraksts ir pieejams uzziņu portālā.

Attiecībā uz katru putnu taksonu:

- izmantojot otrā hierarhiskā līmeņa kodu, atlasa ne vairāk kā 20 slodzes faktorus. Slodzes faktoru un apdraudējumu saraksts ir pieejams uzziņu portālā;
- par katru slodzes faktoru norāda **laiku**, kas atbilst laika nogrieznim, kurā slodzes faktors izpaužas;

Laiks	
Izpaudās kādreiz, tagad (pasākumu ietekmē) vairs ne	Ziņošanai par slodzes faktoriem, kuri kādā pašreizējā pārskata perioda brīdī ir pārtraukuši darboties. Ja atzīmēta šī atbilde, lauki par tvērumu un iespaidu nav jāaizpilda.
Izpaužas pašlaik	Ziņošanai par slodzes faktoriem, kuri pārskata perioda laikā saglabā aktualitāti, t. i., nav pierādījumu tam, ka pasākumu ietekmē tie būtu pārtraukuši darboties.
Izpaužas pašlaik un, domājams, izpaudīsies arī vēlāk	Ziņošanai par slodzes faktoriem un par apdraudējumiem. Ja šī atbilde apzīmēta par apdraudējumu, lauki par tvērumu un iespaidu nav jāaizpilda: tas jā dara tikai par slodzes faktoriem.
Izpaudīsies vēlāk	Ziņošanai par apdraudējumiem. Ja atzīmēta šī atbilde, lauki par tvērumu un iespaidu nav jāaizpilda.

- par katru populāciju norāda, cik lielu tās daļu slodzes faktors skar (**tvērums**: skar visu populāciju (>90 %), populācijas vairākumu (50–90 %) vai populācijas mazākumu (<50 %));

Tvērums (cik liela populācijas daļa skarta)*	
[* aizpilda tikai tad, ja atbildēts "izpaužas pašlaik" un "izpaužas pašlaik un, domājams, izpaudīsies arī vēlāk". Lai gan otrā atbilde ietver arī apdraudējumus, tvērumam un iespaidam vērtītajos laukos runa ir tikai par slodzes faktoriem]	
Visa populācija (>90 %)	Slodzes faktors ietekmē vairāk nekā 90 % no dalībvalstī ziņotās populācijas.
Populācijas vairākums (50–90 %)	Slodzes faktors ietekmē 50–90 % no dalībvalstī ziņotās populācijas.
Populācijas mazākums (<50 %)	Slodzes faktors ietekmē mazāk nekā 50 % no dalībvalstī ziņotās populācijas.

- (d) norāda, kāds – liels, vidēji liels vai mazs – ir **iespaids** uz populāciju vai uz sugas dzīvotni. Iespaids rāda, kā konkrētais slodzes faktors iespaidojis sugas populācijas vai sugas dzīvotnes panīkšanu;

Iespaids (uz populāciju vai uz sugas dzīvotni)*	
[* aizpilda tikai tad, ja atbildēts "izpaužas pašlaik" un "izpaužas pašlaik un, domājams, izpaudīsies arī vēlāk". Lai gan otrā atbilde ietver arī apdraudējumus, tvērumam un iespaidam vēltītajos laukos runa ir tikai par slodzes faktoriem]	
Liels iespaids	Nosauktais slodzes faktors ir ļoti nozīmīgs un veicina sugas populācijas vai sugas dzīvotnes panīkšanu. Tā iespaids uz populāciju ir būtisks un tiešs vai tūlītējs.
Vidēji liels iespaids	Nosauktais slodzes faktors veicina sugas populācijas vai sugas dzīvotnes panīkšanu, un tā iespaids nav ne stiprs, ne vājš. Tā iespaids uz populāciju ir vidēji liels un tiešs/tūlītējs vai netiešs.
Mazs iespaids	Nosauktais slodzes faktors veicina sugas populācijas vai sugas dzīvotnes panīkšanu, taču nav galvenais faktors un iedarbojas apvienojumā ar citiem slodzes faktoriem.

- (e) norāda vietu, kurā slodzes faktors izpaužas visvairāk. Izvēlas tikai vienu atbildes variantu.

Vieta*	
[* izvēlas variantu, kas atbilst vietai, kurā slodzes faktors izpaužas visvairāk]	
Dalībvalsts teritorijā	Slodzes faktors izpaužas ziņotājā dalībvalstī vai slodzes faktors izpaužas ziņotājā dalībvalstī un ārpus tās, bet ietekme uz sugas nacionālo populāciju ir apmēram vienāda.
Citviet ES	Slodzes faktors visvairāk izpaužas citviet ES (bet var izpausties arī ziņotājā dalībvalstī).
Ārpus ES	Ir zināms, ka slodzes faktors visvairāk izpaužas ārpus ES dalībvalstu robežām.
Gan ES, gan ārpus tās	Slodzes faktors izpaužas gan ES dalībvalstīs, gan ārpus to robežām.
Nav zināma	Vieta, kurā slodzes faktors izpaužas, nav zināma.

Vispārējai slodzes faktora ietekmei, kas tiks norādīta laika, tvēruma un iespaids laukos, ir jāatspoguļo slodzes faktora iespaids uz sugas tendenci.

Ja viens no atzīmētajiem slodzes faktoriem ir invazīvās svešzemju sugas, kas rada bažas Savienībai, jāpievieno f) lauks ar šo sugu nosaukumiem. Par šīm sugām būs pieejama nolaižama izvēlne. Sarakstu ar invazīvajām svešzemju sugām, kas rada bažas Savienībai, skatīt 12. panta uzzīņu portālā. Ja slodzes faktors ir kādas citas invazīvas svešzemju sugas (kas Savienībai bažas nerada), pēc izvēles var pievienot g) lauku ar šo sugu nosaukumiem. Tos ņem no EASIN datubāzes (sk. 12. panta uzzīņu portālu). Abos gadījumos ir iespējams atlasīt vairāk nekā vienu sugu.

Ja dalībvalsts vēlas sniegt precīzākas ziņas par kāda slodzes faktora iedabu, to var darīt 7.4. laukā "Papildu informācija".

Sīkākus norādījumus par to, kā slodzes faktoros un apdraudējumos paziņot, skatīt vadlīnijās, kā arī uzzīņu portālā pieejamajam slodzes faktoru un apdraudējumu sarakstam pievienotajās piezīmēs.

7.2. Noteikšanas metodes (nav obligātas)

Neobligātajā laukā "Noteikšanas metodes" sniedz vispārīgu informāciju par ziņotajiem slodzes faktoriem. Par konkrētiem slodzes faktoriem šis lauks nav jāaizpilda. Ja kādu konkrētu slodzes faktoru nosaka pēc īpašas metodikas, šo informāciju var norādīt 7.4. laukā "Papildu informācija".

Izvēlas vienu no šīm kategorijām:

- (a) veikta pilnīga uzskaitē vai statistiski robusta aplēse;
- (b) aplēsts, galvenokārt ekstrapolējot no ierobežota datu apjoma;
- (c) aplēsts, vadoties galvenokārt pēc eksperta atzinuma, kuru pamato ļoti ierobežots datu apjoms;
- (d) datu nepietiek / datu nav.

Var izvēlēties tikai vienu kategoriju; ja dati kompilēti no dažādiem avotiem, izvēlas visnozīmīgākā datu avota kategoriju.

7.3. Informācijas avoti (nav obligāti)

Lai attiecībā uz augstāk 7.1. laukā ziņotajiem datiem iemītu vajadzīgo revīzijas taku, dalībvalstis var norādīt svarīgāko izmantoto literatūru vai citus informācijas avotus, kas apliecina ziņoto slodzes faktoru pastāvēšanu. Šādi avoti var būt, piemēram, zinātniskas publikācijas, datubāzēs glabāti, bet nepublicēti dati, tīmekļa vietnes un ekspertu darba grupas. Ja 7.2. laukā norādīts, ka ir bijis eksperta atzinums, šeit to var paskaidrot sīkāk. Informāciju ieteicams sniegt tik sīku, lai tās izcelsmi varētu saprast ikviens ziņojuma izskatītājs (vai tas, kurš ziņojumu pēc 6 vai 12 gadiem atjauninās).

7.4. Papildu informācija (nav obligāta)

Ja dalībvalsts vēlas par noteiktiem slodzes faktoriem informēt plašāk (iespējams, dot kāda konkrēta slodzes faktora, piemēram, nelikumīgas nogalēšanas, izraisītas ikgadējās mirstības aplēsi), to var darīt šajā laukā.

8. SAGLABĀŠANAS PASĀKUMI

Dalībvalstis tiek lūgtas aprakstīt svarīgākos saglabāšanas pasākumus, kas veikti attiecībā uz sugām, par kurām šī informācija sniedzama (sk.

2. tabulu "Ziņojuma formāta iedaļas, kas par sugas ligzdošanu, ziemošanu un caurceļošanu aizpildāmas atkarībā no putnu sugas kategorijas"). Turklāt dalībvalstis tiek mudinātas šādu informāciju, ja tā ir pieejama, sniegt arī par citām sugām.

8.1. Stāvoklis ar pasākumiem

Atzīmē, vai pasākumi ir vajadzīgi. Ja atbildēts, ka ir vajadzīgi, izvēlas vienu no šiem tālāku atbilžu variantiem (var izvēlēties tikai vienu):

- (a) pasākumi ir apzināti, bet vēl nav veikti;
- (b) pasākumi ir vajadzīgi, bet nav skaidrs, kādi;
- (c) ir veikta daļa apzināto pasākumu;
- (d) ir veikta lielākā daļa apzināto pasākumu vai visi apzinātie pasākumi.

8.2. Veikto pasākumu tvērums

Ja ir veikta daļa apzināto pasākumu (8.1.c) lauks) vai ir veikta lielākā daļa apzināto pasākumu vai visi apzinātie pasākumi (8.1.d) lauks), norāda šo pasākumu tvērumu, t. i., populācijas īpatsvaru, ko pasākumi ietekmē:

- (a) < 50 %
- (b) 50–90 %
- (c) > 90 %

Novērtējumam jābūt vispārīgam.

8.3. Veikto pasākumu galvenais mērķis

A. Norāda veikto pasākumu galvenos mērķus. Šo daļu aizpilda tikai tad, ja saglabāšanas pasākumi ir jau veikti, proti, ja 8.1.c) laukā "Ir veikta daļa apzināto pasākumu" vai 8.1.d) laukā "Ir veikta lielākā daļa apzināto pasākumu vai visi apzinātie pasākumi" atzīmēta atbilde "jā". Var atzīmēt vairākus šādus mērķus:

- a) saglabāt sugas pašreizējo izplatību, populāciju un/vai dzīvotni;
- b) paplašināt sugas pašreizējo izplatību;

- c) palielināt populāciju un/vai uzlabot populācijas dinamiku (uzlabot ligzdošanas sekmīgumu, samazināt mirstību, uzlabot vecumsastāvu vai dzimumsastāvu);
- d) atjaunot sugas dzīvotni.

B. Nosauc veikto pasākumu galveno mērķi (var izvēlēties tikai vienu variantu). Norāda, vai pasākumi veikti, lai:

- saglabātu pašreizējo stāvokli,
- paplašinātu sugas areālu,
- palielinātu vai uzlabotu populāciju,
- atjaunotu sugas dzīvotni.

Šajā laukā jāapraksta iecerētais, nevis faktiskais īstenoto pasākumu iznākums. Atbildi sīkāk izvērs 8.5. laukā.

8.4. Pasākumu veikšanas vieta

Norāda, kur pasākumi lielākoties tikuši īstenoti. Šo daļu aizpilda tikai tad, ja saglabāšanas pasākumi ir jau veikti, proti, ja 8.1.c) laukā "Ir veikta daļa apzināto pasākumu" vai 8.1.d) laukā "Ir veikta lielākā daļa apzināto pasākumu vai visi apzinātie pasākumi" atzīmēta atbilde "jā". Var izvēlēties tikai vienu variantu no šādiem:

- (a) tikai *Natura 2000* tīkla teritorijā;
- (b) gan *Natura 2000* tīkla teritorijā, gan ārpus tās;
- (c) tikai ārpus *Natura 2000* tīkla teritorijas.

Šajā laukā ziņo, kur ir saglabājošās rīcības epicentrs. Tāpēc a) variantu atzīmē, ja visi saglabāšanas pasākumi vai to lielais vairākums attiecas tikai uz *Natura 2000* tīkla teritoriju, b) variantu – ja aptuveni vienādas pūles pieliktas, lai īstenotu pasākumus *Natura 2000* teritorijā un ārpus tās, un c) variantu – ja visi pasākumi vai to lielais vairākums tiek veikti ārpus *Natura 2000* teritorijas.

8.5. Pasākumu iedarbība

Norāda aplēsto termiņu, kādā pasākumi sāks vai kad tiem būtu jābūt jāsāk neitralizēt slodzes faktora izpausmes un nest labus augļus (attiecībā uz 8.3. laukā norādīto galveno mērķi). Izvēlas vienu variantu no šiem:

- (a) īsā termiņā (pašreizējā pārskata periodā, t. i., 2019.–2024. gadā);
- (b) vidēji ilgā termiņā (nākamo divu pārskata periodu laikā, t. i., 2025.–2036. gadā);
- (c) ilgā termiņā (t. i., pēc 2036. gada).

8.6. Galveno saglabāšanas pasākumu saraksts

Nosauc ne vairāk kā 20 saglabāšanas pasākumus. Pasākumu kodi dalībvalstīm jāņem no uzziņu portāla.

Sīkāki norādījumi par saglabāšanas pasākumu izmantošanu doti tehniskajos norādījumos par jēdzieniem un definīcijām, kā arī uzziņu portālā pieejamajam saglabāšanas pasākumu sarakstam pievienotajās piezīmēs.

8.7. Papildu informācija (nav obligāta)

Šajā laukā var sniegt ziņas, kas palīdz labāk izprast par saglabāšanas pasākumiem sniegto informāciju.

9. *Natura 2000* (īpaši aizsargājamo teritoriju jeb ĪAT) nodrošinātais aptvērumš

Šī iedaļa paredzēta, lai iegūtu informāciju par *Natura 2000* (īpaši aizsargājamo teritoriju jeb ĪAT) nodrošināto aptvērumu. Direktīvas 4. pants dalībvalstīm prasa konkrētām sugām vispiemērotākās teritorijas klasificēt par ĪAT. Lai varētu novērtēt īpaši aizsargājamo teritoriju (ĪAT) tīkla nodrošināto katras attiecīgās sugas aptvērumu ES līmenī, tiek lūgts, lai dalībvalstis ziņo par tās populācijas lielumu (un īstermiņa tendenci), kas sastopama nacionālajā ĪAT tīklā.

Šī iedaļa aizpildāma tikai par Direktīvas 2009/147/EK I pielikumā minētajām sugām, kā arī citām gājputnu sugām, kas ir īpaši aizsargājama teritoriju (ĪAT) mehānisma iedarbinātājas sugas valsts līmenī un ir norādītas uzziņu portālā publicētajā sugu kontrolsarakstā.

Plašāka informācija par ligzdošanas, ziemošanas vai caurceļošanas sezonai specifiskiem ziņojumiem, kas sniedzami par Direktīvas 2009/147/EK I pielikuma sugām un citām īpaši aizsargājama teritoriju (ĪAT) mehānisma iedarbinātājām sugām, atrodama

2. tabulā “Ziņojuma formāta iedaļas, kas par sugas ligzdošanu, ziemošanu un caurceļošanu aizpildāmas atkarībā no putnu sugas kategorijas”.

Vispārīgu informāciju skatīt tehniskajos norādījumos par jēdzieniem un definīcijām.

9.1. Populācijas lielums *Natura 2000* (īpaši aizsargājamo teritoriju jeb ĪAT) tīklā

Norāda aplēsto kopējo tās populācijas lielumu, kas 3.1. laukā norādītajā gadā vai periodā bijusi nacionālajā īpaši aizsargājamo teritoriju (ĪAT) tīklā. Sīkāku informāciju par to, kā aizpildīt a), b), c) un/vai d) lauku, skatīt augstāk 3.2. lauka “Populācijas lielums” aprakstā.

Lai skaitļi attiecībā uz dažām mobilām ziemojošajām sugām nekļūtu pārspīlēti, dalībvalstīm var nākties *Natura 2000* tīkla teritorijā esošās populācijas lieluma aplēsi samazināt, lai ņemtu vērā īpatņu pārvietošanos no vienas īpaši aizsargājamas teritorijas (ĪAT) uz otru, ja šādas pārvietošanās apjoms ir nozīmīgs. Tas var būt vajadzīgs, piemēram, attiecībā uz dažādām Eiropas ziemeļrietumu daļā ziemojošajām zosu sugām.

9.2. Aplēses veids

Izraugās vienu no tālāk nosauktajiem variantiem.

- Labākā iespējamā aplēse – labākā atsevišķā vērtība (arī tad, ja pieejama ir tikai populācijas lieluma maksimālā vērtība) vai intervāls, kas iegūts, piemēram, populācijas skaitīšanā vai kompilējot dažādvietu skaitļus, vai uz populācijas blīvuma un izplatības datiem balstītā aplēse, vai no eksperta atzinuma, bet kam 95 % ticamības robežas nav aprēķinātas. To, vai labākā iespējamā aplēse iegūta no monitoringa datiem, ekstrapolācijas rezultātā vai eksperta atzinuma veidā, var norādīt 9.3. laukā.
- Vairākgadu vidējā vērtība – vidējā vērtība (un intervāls). Izmantojama, ja populācijas lieluma aplēses veiktas vairākos pārskata perioda gados.
- 95 % ticamības intervāls – no izlašu uzskaitēm iegūtas aplēses vai modelis, pēc kāda ir iespējams aprēķināt 95 % ticamības robežas (norādītas 9.1.b) un 9.1.c) laukā).
- Aplēstais minimums – to izmanto, ja datu ir tik maz, ka nav iespējams izdarīt pat ļoti aptuvenu populācijas lieluma aplēsi, bet ir zināms, ka populācijas lielums pārsniedz kādu noteiktu vērtību, vai ja par paziņotā intervāla pamatu ņemta izlašu uzskaitē vai monitoringa projekts, kas patieso populācijas lielumu, visticamāk, novērtējis pārāk zemu.

Ievēro tos pašus norādījumus, kas doti populācijas lielumam vēltītās iedaļas 3.3. lauka “Aplēses veids” aprakstā.

9.3. Tīkla teritorijā esošās populācijas lieluma noteikšanas metode

Izvēlas vienu no šādiem variantiem (līdzīgi kā 3.4. laukā “Noteikšanas metode”):

- (a) veikta pilnīga uzskaitē vai statistiski robusta aplēse;
- (b) aplēsts, galvenokārt ekstrapolējot no ierobežota datu apjoma;
- (c) aplēsts, vadoties galvenokārt pēc eksperta atzinuma, kuru pamato ļoti ierobežots datu apjoms;
- (d) datu nepietiek / datu nav.

Ievēro tos pašus norādījumus, kas doti populācijas lielumam vēltītās iedaļas 3.4. lauka “Noteikšanas metode” aprakstā.

9.4. Tīkla teritorijā esošās populācijas lieluma īstermiņa tendences virziens

Tāpat kā 4.1.2. laukā “Īstermiņa tendences virziens”, norāda, kāda 4.1.1. laukā ziņotajā īstermiņa tendences periodā bijusi populācijas tendence īpaši aizsargājamo teritoriju (ĪAT) tīkla teritorijā (var izvēlēties tikai vienu variantu):

- (a) stabila
- (b) svārstīga
- (c) augoša
- (d) dilstoša

- (e) neskaidra
- (f) nezināma

Sīkākus norādījumus par šo tendenču virziena kategoriju interpretēšanu un izmantošanu skatīt 4.1.2. lauka "Īstermiņa tendences virziens" aprakstā.

9.5. Tīkla teritorijā esošās populācijas lieluma īstermiņa tendences noteikšanas metode

Atzīmē, kurš no tālāk piedāvātajiem variantiem vislabāk apraksta metodi, kas izmantota, lai atbilstoši 4.1.4. laukam "Īstermiņa tendences noteikšanas metode" novērtētu īstermiņa tendences virzienu:

- (a) veikta pilnīga uzskaitē vai statistiski robusta aplēse;
- (b) aplēsts, galvenokārt ekstrapolējot no ierobežota datu apjoma;
- (c) aplēsts, vadoties galvenokārt pēc eksperta atzinuma, kuru pamato ļoti ierobežots datu apjoms;
- (d) datu nepietiek / datu nav.

Var izvēlēties tikai vienu kategoriju; ja dati kompilēti no dažādiem avotiem, izvēlas visnozīmīgākā datu avota kategoriju.

Ievēro tos pašus norādījumus, kas doti 4.1.4. lauka "Īstermiņa tendences noteikšanas metode" aprakstā.

9.6. Papildu informācija (nav obligāta)

Šo iedaļu var izmantot, lai (nepārsniedzot 500 rakstzīmes) brīvā formā sniegtu papildu ziņas par 9.1.–9.5. laukā ziņotajiem datiem.

Tālāk informāciju 10. iedaļā "Ar starptautiskiem sugas aizsardzības plāniem (SAP), pārvaldības plāniem (MP) un īsām pārvaldības nostādņēm (BMS) saistītā darba sekmes" un 11. iedaļā "Ar II pielikuma sugām saistītā informācija" sniedz par katru attiecīgajā sezonā aktuālo taksonu.

10. AR STARPTAUTISKIEM SUGAS AIZSARDZĪBAS PLĀNIEM (SPECIES ACTION PLANS JEB SAP), PĀRVALDĪBAS PLĀNIEM (MANAGEMENT PLANS JEB MP) UN ĪSĀM PĀRVALDĪBAS NOSTĀDNĒM (BRIEF MANAGEMENT STATEMENTS JEB BMS) SAISTĪTĀ DARBA SEKMES

Šī iedaļa paredzēta, lai iegūtu informāciju par to, kā dalībvalstīm sokas darbs ar dažām no visvairāk apdraudētajām ES putnu sugām, par kurām ir izstrādāti starptautiski (vai daudzpusēji ⁽²⁷⁾) sugas aizsardzības plāni (SAP) vai īsas pārvaldības nostādnes (BMS), kā arī darbs ar virkni medījamo sugu, kuru stāvoklis ES tiek uzskatīts par sliktu un par kurām ir sagatavoti pārvaldības plāni (MP) ⁽²⁸⁾. Ziņošana aptver arī darbu, kas paveikts tādu Eiropas Savienībai saistošu plānu satvarā, kurus pieņēmušas citas starptautiskas organizācijas. Tāda ir Bernes konvencija ⁽²⁹⁾, Nolīgums par Āfrikas–Eirāzijas migrējošo ūdensputnu aizsardzību (AEWA) ⁽³⁰⁾ un Konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību (CMS) ⁽³¹⁾.

Kopš 20. gs. 90. gadiem daudzu šo sugu saglabāšanai ir izlietoti ievērojami ES resursi (piemēram, ar LIFE projektiem), tāpēc dalībvalstis tiek lūgtas kopsavilkuma veidā norādīt, kas valsts līmenī ir darīts, lai minētos plānus īstenotu un attiecīgo sugu stāvokli uzlabotu. Taksonu saraksts ar tajā pievienotām norādēm par plāna veidu ir pieejams uzziņu portālā. Šajā iedaļā informāciju norāda sugas/pasugas līmenī.

10.1. Starptautiskā plāna veids

Atsauca uz starptautiskā plāna veidu (sugas aizsardzības plāns (SAP), pārvaldības plāns (MP) vai īsas pārvaldības nostādnes (BMS)), kas pie attiecīgā taksona norādīts uzziņu portālā pieejamajā to taksonu sarakstā, kuriem ir izstrādāti starptautiski/daudzpusēji plāni.

⁽²⁷⁾ Dažos gadījumos SAP/BMS attiecas uz kādā vienā valstī endēmiskām sugām vai pasugām.

⁽²⁸⁾ Sk. http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/action_plans/index_en.htm (par sugas aizsardzības plāniem un īsām pārvaldības nostādņēm) un http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/hunting/managt_plans_en.htm (par pārvaldības plāniem).

⁽²⁹⁾ <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/>

⁽³⁰⁾ <https://www.unep-aewa.org/en>

⁽³¹⁾ <https://www.cms.int>

10.2. Vai ir pieņemts ar starptautisku sugas aizsardzības plānu (SAP), pārvaldības plānu (MP) vai īsām pārvaldības nostādņēm (BMS) saistīts nacionālais plāns?

Atbild ar "jā" vai "nē". Ja atbilde ir "jā", zemāk 10.5. laukā "Sīkākas informācijas avoti" dod tīmekļa saiti uz nacionālo plānu (un/vai bibliogrāfisku atsauci). 10.3. un 10.4. lauks jāaizpilda jebkurā gadījumā.

10.3. Pasaules līmenī apdraudēto sugu aizsardzības labā pieņemto sugas aizsardzības plānu (SAP) iedarbīguma novērtējums

Šo lauku izmanto, lai, salīdzinot ar mērķiem, kas izvirzīti sugas aizsardzības plānos (SAP) / īsās pārvaldības nostādņēs (BMS), populācijas lieluma un areāla/izplatības izteiksmē informētu par sugas stāvokli valstī. Šis lauks jāaizpilda par sugām, kurām ir SAP un BMS. To taksonu saraksts, kuriem ir izstrādāti starptautiski/daudzpusēji plāni, dots uzziņu portālā ⁽³²⁾. Uzziņu portālā ir arī sīkāks saraksts ar mērķiem, kuri jāņem vērā katras sugas novērtējumā.

Dažos plānos atsevišķi izdalīti īstermiņa un ilgtermiņa mērķi. Piemēram, attiecībā uz *Clanga clanga* [= *Aquila clanga*] plānā ir norādīti šādi mērķi, kas saistīti vai nu ar izplatību, vai ar populācijas lielumu:

- (a) "īstermiņā apturēt populācijas panīkšanu un aizsargāt visus esošos ligzdošanas, nakšņošanas un ziemošanas dzīvotņu veidus";
- (b) "ilgtermiņā saglabāt vidējā ērgļa Eiropas populācijas izplatību un skaitliskumu, sugas areālam atjaunojoties līdz tādām, kādas tas bija 1920. gadā".

Ja īstermiņa mērķis (piemēram, populācijas lieluma stabilizēšana) ir sasniegts vai ja šā mērķa sasniegšanā ir noticis zināms progress, jāatzīmē atbilde "a) virzās uz plāna virsmērķi/mērķiem".

Dažos plānos izvirzītie mērķi nav izteikti ar populācijas vai izplatības pieaugumu/stabilizēšanos, bet, piemēram, ar konkrētu slodzes faktoru izraisītas mirstības samazināšanos vai ar konkrētu svarīgāko teritoriju aizsardzību/atjaunošanu. Plāna iedarbīgums jāvērtē, ņemot vērā plāna pasākumu ietekmi uz populācijas lielumu/izplatību. Piemēram, ja ir atjaunotas vairākas sugai svarīgas teritorijas (sasniegts īstermiņa mērķis) un ilgtermiņa mērķis ir stabilizēt sugas populāciju, bet populācijas lielums turpina (nemainīgā ātrumā) samazināties, jāatzīmē atbilde "b) [sugas stāvoklis] ir bez izmaiņām".

Izraugās vienu no šiem sugas stāvokļa raksturojumiem:

- (a) virzās uz plāna virsmērķi/mērķiem;
- (b) ir bez izmaiņām;
- (c) turpina attālināties no plāna virsmērķa/mērķiem.

10.4. Nedrošā saglabāšanās stāvoklī esošu medijamo sugu pārvaldības plānu (MP) iedarbīguma novērtējums

Šis lauks attiecas uz medijamām sugām, kuru saglabāšanās stāvoklis nav drošs. To izmanto, lai, salīdzinot ar pārvaldības plānos (MP) izvirzītajiem mērķiem, populācijas lieluma un areāla/izplatības izteiksmē informētu par šo sugu stāvokli valsts mērogā. Šis lauks jāaizpilda par sugām, kurām ir pārvaldības plāni (MP). To taksonu saraksts, kuriem ir izstrādāti starptautiski/daudzpusēji plāni, dots uzziņu portālā ⁽³³⁾. Uzziņu portālā ir arī sīkāks saraksts ar mērķiem, kuri jāņem vērā katras sugas novērtējumā.

Izraugās vienu no šiem sugas stāvokļa raksturojumiem (sk. par 10.3. lauku dotos norādījumus):

- (a) uzlabojas;
- (b) ir bez izmaiņām;
- (c) turpina pasliktināties.

⁽³²⁾ Dažas sugas (piemēram, *Falco naumanni*) to taksonu sarakstā, kam izstrādāti starptautiski vai daudzpusēji plāni (arī BMS), pašlaik ir novērtētas kā tādas, kas pasaules līmenī nav apdraudētas, bet plāna gatavošanas laikā tika uzskatītas par apdraudētām vai par tādām, kuru saglabāšanas problēmu dēļ ir jārikojas saskaņoti.

⁽³³⁾ Dažas no sarakstā iekļautajām sugām (piemēram, *Netta rufina*) patlaban ES teritorijā ir drošā stāvoklī, bet agrāk ES līmenī vai attiecīgā plāna ģeogrāfiskajā mērogā (piemēram, AEWa līgumslēdzēju pušu vidū) to stāvoklis tika uzskatīts par nedrošu un pašas sugas par tādām, kuru saglabāšanas problēmu dēļ ir jārikojas saskaņoti.

10.5. **Sīkākas informācijas avoti**

Šajā laukā dalībvalstis norāda saites uz relevantām tīmekļa vietnēm, pievieno tīmekļa saites un/vai dod bibliogrāfiskas atsauces uz relevantām publikācijām (piemēram, uz nacionālo plānu), norāda atbildīgo organizāciju kontaktinformāciju u. c.

11. **AR II PIELIKUMA SUGĀM SAISTĪTĀ INFORMĀCIJA (DIREKTĪVAS 2009/147/EK 7. PANTS)**

Šajā iedaļā informāciju norāda sugas/pasugas līmenī.

11.1. **Vai šī suga jūsu valstī ir medījama?**

Ne visas Direktīvas 2009/147/EK II pielikumā uzskaitītās sugas tiek medītas visās (attiecgajās) dalībvalstīs. Norāda, vai konkrētā suga valstī ⁽³⁴⁾ patiešām tiek medīta. Ja ir, zemāk aizpilda 11.2.–11.4. lauku.

Šajā laukā norāda, vai valstī tiek praktizēta šīs sugas medīšana. Piemēram, ja valsts/reģionālajos tiesību aktos suga nav klasificēta pie medijamām sugām (un tādējādi to medīt nedrīkst) vai ja (attiecībā uz medijamām sugām) pastāv pastāvīgs medību aizliegums, atbildei jābūt noliedzošai. Sīkākas ziņas var sniegt 11.4. laukā "Papildu informācija".

11.2. **Nomedītie putni**

Par katru no sešiem pārskata perioda gadiem norāda valstī nomedīto putnu (īpatņu) skaitu gadā / medību sezonā: 11.2. a) laukā norāda vienību (īpatņi) un attiecīgā gadījumā aizpilda arī 11.2.b) lauku (medību sezona; nav jānorāda obligāti) un 11.2.c) lauku, kurā sniedz informāciju par katru medību sezonu vai gadu (ja medību sezonu atsevišķi neizdala). 2019.–2024. gadā pārskata perioda pirmā medību sezona ir 2018./2019. medību gads (sezona sākas 2018. gada rudenī, beidzas 2019. gada pavasarī), bet sestā sezona ir 2023./2024. medību gads. Ja zināma precīza vērtība, to norāda kā minimuma, tā maksimuma laukā. Ja pieejams tikai minimālais vai tikai maksimālais skaits, to norāda attiecīgi par minimumu vai par maksimumu. Paredzēta arī atbilde "Daudzums nav zināms".

Ja nomedīto putnu statistika ir pieejama tikai par sugu grupu bez uzticama sadalījuma pa sugām, 11.2. laukā norāda katras sugas proporcijas aplēsi (piemēram, 50–90 % dominējošajai sugai un 0–5 % pārējām sugām), kuru paziņo kā minimālo un kā maksimālo vērtību. 11.4. laukā "Papildu informācija" to attiecīgi paskaidro (piemēram, "Statistika par nomedītajiem putniem (minimums un maksimums) atbilst sugu grupai ([1. suga], [2. suga], [x. suga]), bet domājams, ka >90 % veido suga, kas ir šā ziņojuma priekšmets"). Noteikšanas metodei (11.3. lauks) jāatspoguļo tas, ka paziņotie skaitļi ir tuvinājums, un attiecīgi jāatzīmē b) vai c) variants.

11.3. **Nomedīto putnu daudzuma noteikšanas metode**

Norāda variantu, kurš vislabāk apraksta medību statistikas iegūšanas metodi:

- (a) veikta pilnīga uzskaitē vai statistiski robusta aplēse;
- (b) aplēsts, galvenokārt ekstrapolējot no ierobežota datu apjoma;
- (c) aplēsts, vadoties galvenokārt pēc eksperta atzinuma, kuru pamato ļoti ierobežots datu apjoms;
- (d) datu nepietiek / datu nav

11.4. **Papildu informācija (nav obligāta)**

Pievieno tīmekļa saites vai dod bibliogrāfiskas atsauces uz galvenajiem informācijas avotiem, kas izmantoti, lai aizpildītu 11. iedaļas laukus. Attiecīgā gadījumā informē arī par nacionālajiem ziņojumiem vai tiešsaistes datubāzēm. Šeit var sniegt arī jebkādu citu informāciju, kas saistīta ar statistiku par nomedītajiem putniem, piemēram, informāciju par datu kvalitāti/precizitāti validējošām pārbaudēm vai papildu demogrāfiskos datus, ja tādi tiek vākti (piemēram, izmantojot spārnu uzskaites). Šeit var ziņot arī par visām nesenažām uzskaišu metodikas vai ziņošanas rīku izmaiņām.

Izmantotā literatūra

BirdLife International (2004) Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status. BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 12), Cambridge, UK.

⁽³⁴⁾ Vai (attiecgājā gadījumā) subnacionālā teritorijā.

del Hoyo, J. & Collar, N.J. (2014) HBW and BirdLife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. Volume 1: Non-passerines. Lynx Edicions, Barcelona.

Hagemeijer, E.J.M. & Blair, M., eds. (1997) The EBCC Atlas of European Breeding Birds: their distribution and abundance. T & A D Poyser, London.

Sokos, C. & Birtas, P. (2014) The last indigenous black-necked pheasant population in Europe. *G@lliformed* 8: 13–22.

Tucker, G.M. & Heath, M.F. (1994) Birds in Europe: their conservation status. BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 3), Cambridge, UK.
